

Sports as a Tool for Empowerment of (Dis)Able & Displaced Youth STEADY

Συμβουλευτικό Εγχειρίδιο για την
κοινωνική ένταξη των Εκτοπισμένων
Νέων με Αναπηρίες μέσω του
αθλητισμού

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το παρόν είναι μέρος του έργου STEADY. Το STEADY έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Erasmus+ Sport της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης υπ' αριθ. 2018-3286/001-001.

Το περιεχόμενο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

ΕΡΓΟ: Sports as a Tool for Empowerment of (Dis)Able & Displaced Youth – “STEADY”

Ο.2.1: “Συμβουλευτικό Εγχειρίδιο για την κοινωνική ένταξη των Εκτοπισμένων Νέων με Αναπηρίες μέσω του αθλητισμού”

Δημοσιεύτηκε ως μέρος του έργου STEADY στο Πακέτο Εργασίας 2. Εκκροή/Παραδοτέο 2.1.

Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <https://www.steady-project.eu/documentation/capacity-building/manual/>

Σχετικά με το εγχειρίδιο

Αυτό το εγχειρίδιο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου “Sports as a Tool for Empowerment of (Dis)Able & Displaced Youth – STEADY” (www.steady-project.eu) με στόχο την ανάδειξη της θετικής σχέσης μεταξύ του αθλητισμού και της κοινωνικής ένταξης και την παρουσίαση καλών πρακτικών κοινωνικής ένταξης μεταναστών και προσφύγων μέσα από τον αθλητισμό αλλά και μέσω του αθλητισμού.

Σε αυτό το εγχειρίδιο, συγκεντρώνονται παραδείγματα καλών πρακτικών σχετικά με την ένταξη των μεταναστών και των εθνικών μειονοτήτων στον αθλητισμό και μέσω αυτού, καθώς και για την ένταξη ατόμων (συμπεριλαμβανομένων των νέων) με αναπηρίες. Παρουσιάζονται, επίσης, παραδείγματα βασικών στρατηγικών για ένταξη μέσα και μέσω του αθλητισμού σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο και αναλύονται διαφορετικά μοντέλα συμμετοχής.

Προσπαθεί να τονίσει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αθλητικές πρωτοβουλίες και τις αποφάσεις που απαιτούνται για την άρση των συστημικών φραγμών και την αντιμετώπιση των αρνητικών αντιλήψεων και του κοινωνικού αποκλεισμού που εμποδίζουν τα εκτοπισμένα παιδιά και τους νέους με αναπηρίες να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους, να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους και να συμμετέχουν στην κοινωνική ζωή.

Η μεταναστευτική κρίση που ξεκίνησε το 2015 οδήγησε σε μια μεγάλη συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν προκειμένου να διευκολυνθεί η εγκατάσταση των προσφύγων και των μεταναστών και να προωθηθεί η κοινωνική τους ένταξη. Μια τέτοια προσπάθεια είναι μια μεγάλη πρόκληση για τα κράτη μέλη της ΕΕ, αλλά η ανταμοιβή θα είναι κοινότητες εμπλουτισμένες με ποικιλομορφία και ισχυρούς κοινωνικούς δεσμούς. Ως ένας από τους πυλώνες της ευρωπαϊκής κοινωνίας, ο αθλητισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο να κάνει την κοινωνία πιο συμπεριληπτική. Η εξαιρετική ικανότητα του αθλητισμού να φέρνει κοντά τους ανθρώπους, να τους βοηθά να συνδέονται και να μαθαίνουν νέες δεξιότητες τον καθιστά ένα από τα πιο ισχυρά εργαλεία οικοδόμησης της κοινωνίας.

Όσον αφορά το περιεχόμενο του εγχειριδίου, δομείται ως εξής: στην πρώτη ενότητα παρουσιάζουμε συνοπτικά την τρέχουσα εισροή προσφύγων και μεταναστών στην ΕΕ, την έλλειψη στοιχείων σχετικά με την κατάσταση που αφορά τους μετανάστες και τους πρόσφυγες με αναπηρίες, καθώς και τη νομική και πολιτική απάντηση της ΕΕ σε σχέση με τη μετανάστευση και την αίτηση ασύλου.

Στη δεύτερη ενότητα, τονίζουμε το ρόλο του αθλητισμού στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων και των μεταναστών. Στην τρίτη ενότητα, παρουσιάζουμε τα βασικά στοιχεία που θεωρούμε μεγάλης σημασίας κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων και πρωτοβουλιών για την προώθηση της ένταξης μεταναστών και προσφύγων με αναπηρίες μέσα και μέσω του αθλητισμού, καθώς και σχετικές καλές πρακτικές. Επιπλέον, προτείνουμε συστάσεις σχετικά με τις αθλητικές πολιτικές και στρατηγικές που πρέπει να υιοθετηθούν για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων, και ειδικότερα για την ένταξη των εκτοπισμένων ατόμων με αναπηρίες, μέσα και μέσω του αθλητισμού. Οι συστάσεις αναφέρονται σε διάφορα επίπεδα και τομείς που θεωρούνται σημαντικοί για τη δημιουργία ενός ασφαλούς και χωρίς αποκλεισμούς αθλητικού περιβάλλοντος, στην άρση των φραγμών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες και στην ενίσχυση της συμμετοχής τους στην κοινωνική ζωή και τον αθλητισμό.

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται σε αυτό το εγχειρίδιο έχουν συλλεχθεί μέσω έρευνας γραφείου και βασίζονται στη σχετική βιβλιογραφία καθώς και σε στοιχεία από άλλα έργα και πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Συνολικά, πρέπει να επισημανθεί ότι το εγχειρίδιο στοχεύει να παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σε αθλητικούς οργανισμούς, συλλόγους και αρμόδιες αρχές προκειμένου να προωθήσει τη συμμετοχή εκτοπισμένων νέων με αναπηρία σε αθλητικές δραστηριότητες.

Σύντομη παρουσίαση του έργου

Όραμα του έργου STEADY είναι η αύξηση της συμμετοχής των Εκτοπισμένων Νέων με Αναπηρίες στον αθλητισμό, προωθώντας τον εθελοντισμό και την ισότιμη πρόσβαση των μεταναστών και των μειονοτήτων σε οργανωμένο και μαζικό αθλητισμό. Το έργο επικεντρώνεται στην αλλαγή παραδείγματος, βγάζοντας τους μετανάστες και τους πρόσφυγες με αναπηρίες από το περιθώριο, ώστε να γίνουν αναπόσπαστα μέλη της αθλητικής κοινότητας. Από την άποψη αυτή, το έργο θα προωθήσει τις εθελοντικές δραστηριότητες στον αθλητισμό, σε συνδυασμό με την κοινωνική ένταξη, τις ίσες ευκαιρίες και τη συνειδητοποίηση της σημασίας της σωματικής άσκησης, μέσω της αυξημένης συμμετοχής και της ισότιμης πρόσβασης όλων στον αθλητισμό. Έτσι, θα αντιμετωπιστούν οι διασυννοριακές απειλές, η βία και κάθε είδους μισαλλοδοξία και διακρίσεις.

Το έργο STEADY έχει διάρκεια τριών ετών (2019 – 2021) και χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ Sport της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εταίροι του έργου είναι οι:

- Ελληνική Παραολυμπιακή Επιτροπή (Συντονιστής)
- Agitos Foundation
- GEA
- Centro Social de Soutelo
- Equal Society
- Footura
- Play and Train
- Serbian Paralympic Committee
- Vienna Institute for the Development and Cooperation.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	8
Ενότητα 1: Πρόσφυγες και μετανάστες στην Ευρώπη	13
Η νομική και πολιτική απάντηση της ΕΕ στη μετανάστευση και την αίτηση ασύλου .	15
Πρόσφυγες και μετανάστες με αναπηρία: μια «αόρατη» ομάδα	16
Ενότητα 2: Ο αθλητισμός ως μέσο για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης	19
Τα οφέλη της συμμετοχής στον αθλητισμό και ο ρόλος του στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης.....	20
Εμπόδια στη συμμετοχή προσφύγων/μεταναστών και ατόμων με αναπηρίες στον αθλητισμό	27
Ενότητα 3: Βασικά στοιχεία για την ένταξη των μεταναστών/εθνικών μειονοτήτων και των ατόμων με αναπηρίες μέσα και μέσω του αθλητισμού	30
Τελικές παρατηρήσεις	56

Εισαγωγή

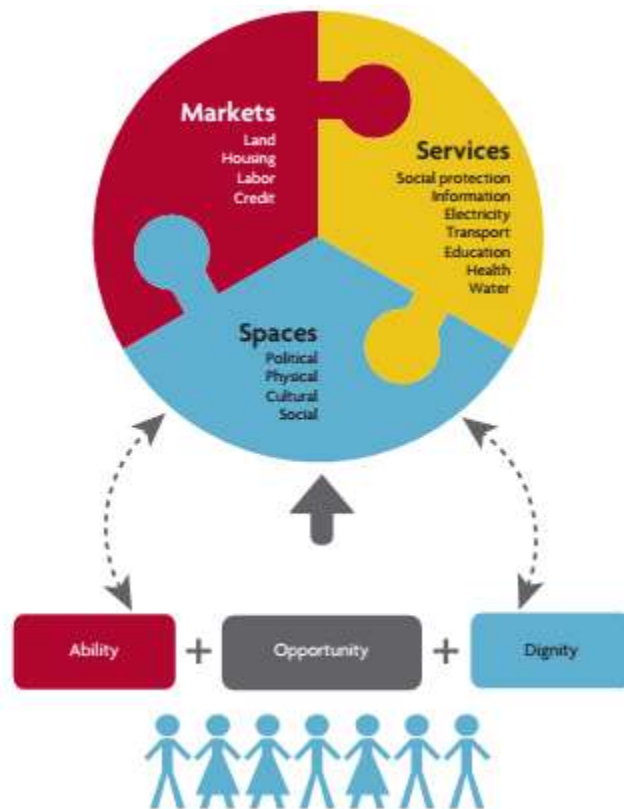
Η τρέχουσα προσφυγική και μεταναστευτική κρίση αντιπροσωπεύει μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι στιγμής. Σύμφωνα με τη Eurostat, κατά την περίοδο 2015-2016, πάνω από 2,5 εκατομμύρια άνθρωποι ζήτησαν διεθνή προστασία στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, ενώ περισσότερο από το 80% αυτών ήταν ηλικίας κάτω των 34 ετών, συμπεριλαμβανομένων σχεδόν 540.000 κοριτσιών και νεαρών γυναικών.

Όσον αφορά τους μετανάστες και τους πρόσφυγες με αναπηρίες, και παρόλο που δεν υπάρχουν συστηματικά και ακριβή στοιχεία, εκτιμάται ότι αποτελούν σημαντικό μέρος της κοινότητας μεταναστών και προσφύγων. Ωστόσο, τα άτομα με αναπηρίες παραμένουν μεταξύ των πιο κρυφών, παραμελημένων και κοινωνικά αποκλεισμένων από όλους τους εκτοπισμένους. Τα άτομα με αναπηρίες είναι συχνά κυριολεκτικά «αόρατα» στα προγράμματα προσφύγων και αρωγής και ως εκ τούτου δεν λαμβάνουν εξειδικευμένες και στοχευμένες υπηρεσίες.

Η εγκατάσταση και η ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες, στις κοινωνίες υποδοχής αποτελεί σημείο κλειδί για τη δημιουργία συμπεριληπτικών κοινοτήτων. Η αποτυχία ένταξης των νεοαφιχθέντων ανθρώπων μπορεί να οδηγήσει σε μαζική σπατάλη πόρων, τόσο για τα ίδια τα ενδιαφερόμενα άτομα όσο και γενικότερα για την οικονομία και την κοινωνία. Αυτή η συνειδητοποίηση οδήγησε την ΕΕ και τα κράτη μέλη να θέσουν την πρόσφατη εισροή προσφύγων και μεταναστών ψηλά στην πολιτική ατζέντα και να εφαρμόσουν αρκετές πρωτοβουλίες με στόχο τη διευκόλυνση της ένταξης/ενσωμάτωσής τους στις χώρες υποδοχής. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει μέχρι στιγμής, αρκετές προκλήσεις παραμένουν ανεπίλυτες και οι διακρίσεις φαίνεται να επιμένουν. Μια πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου ανέδειξε ξεκάθαρα την αρνητική στάση μεγάλου αριθμού ευρωπαίων πολιτών απέναντι στους μετανάστες και τους πρόσφυγες.

Η κοινωνική ένταξη έχει οριστεί από την Παγκόσμια Τράπεζα ως «η διαδικασία βελτίωσης των όρων συμμετοχής ατόμων και ομάδων στην κοινωνία»¹. Στην έκθεση «Inclusion matters: The foundation for shared prosperity», η Παγκόσμια Τράπεζα αναγνωρίζει ότι «η κοινωνική ένταξη αφορά την ανθρώπινη ευημερία, την κοινή ευημερία και την κοινωνική δικαιοσύνη» και ότι η προώθησή της είναι υψίστης σημασίας. Από αυτή την άποψη και με στόχο την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, είναι επιτακτική ανάγκη να επιτευχθεί ένταξη στους τρεις αλληλένδετους τομείς α) αγορές, β) υπηρεσίες και γ) χώρους.

Εικόνα: Προωθώντας την Κοινωνική Ένταξη: Ένα Πλαίσιο

¹ World Bank (2013), *Inclusion matters: The foundation for shared prosperity*, New Frontiers of Social Policy, p. 51-53, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:

<http://documents1.worldbank.org/curated/en/114561468154469371/pdf/Inclusion-matters-the-foundation-for-shared-prosperity.pdf>

Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί μέχρι τώρα, αρκετές προκλήσεις παραμένουν ανεπίλυτες και οι διακρίσεις φαίνεται να είναι επίμονες. Μια πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου ανέδειξε ξεκάθαρα την αρνητική στάση μεγάλου αριθμού ευρωπαίων πολιτών απέναντι στους μετανάστες και τους πρόσφυγες.

Ο αθλητισμός ήταν ανέκαθεν μια σημαντική πτυχή της ζωής των πολιτών. Η χρήση του για τις ανάγκες της εκπαίδευσης, της ανταλλαγής αξιών και της βοήθειας των συμμετεχόντων να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και ικανότητες αναγνωρίστηκε επίσημα από τα Ηνωμένα Έθνη το 1993 με την αναγνώριση του ρόλου του Ολυμπιακού Κινήματος. Αργότερα, η ίδρυση του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τον Αθλητισμό, την Ανάπτυξη και την Ειρήνη και η υιοθέτηση ορισμένων σχετικών ψηφισμάτων από τα κράτη μέλη του ΟΗΕ διευκόλυναν επίσης την αναγνώριση του ρόλου του αθλητισμού, καθώς και τη συμβολή του στην επίτευξη των Στόχων της Χιλιετίας (MDGs) και αργότερα των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).

Στο πλαίσιο αυτό, ο αθλητισμός έχει προταθεί ως ένας πιθανός τρόπος βοήθειας μεταναστών και προσφύγων για να εγκατασταθούν στις χώρες υποδοχής, καθώς μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση πολυάριθμων προκλήσεων και εμποδίων που αντιμετωπίζουν ως νεοφερμένοι. Πράγματι, είναι ευρέως αποδεκτό ότι ο αθλητισμός μπορεί να είναι εξαιρετικά πολύτιμος όχι μόνο για τη σωματική και ψυχική υγεία των συμμετεχόντων, αλλά και για την κοινωνική τους ένταξη. Οι αθλητικές δραστηριότητες μπορούν να καταρρίψουν τα πολιτισμικά εμπόδια, βοηθώντας στην οικοδόμηση δεσμών και εμπιστοσύνης τόσο εντός των κοινοτήτων των προσφύγων όσο και μεταξύ των προσφύγων και της ευρύτερης κοινότητας. Επιπλέον, μπορεί να προσφέρει την ευκαιρία να ανακαλύψουν και να αναδείξουν τα ταλέντα τους και να καταρρίψουν τα διαδεδομένα στερεότυπα. Τα αθλητικά προγράμματα μπορούν να αυξήσουν τη συμμετοχή μεταναστών και προσφύγων σε παρεμβάσεις που παρέχουν επίσης εκπαιδευτικά αποτελέσματα και προσόντα και ενισχύουν ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων όπως η γλώσσα, η ομαδική εργασία και η αυτοπεποίθηση.

Ως αποτέλεσμα, πολλά προγράμματα και πρωτοβουλίες έχουν υλοποιηθεί και βρίσκονται υπό υλοποίηση σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Αυτά τα προγράμματα και οι πρωτοβουλίες έχουν χρηματοδοτηθεί τόσο από εθνικά όσο και από ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά μέσα και προωθούν τη συμμετοχή προσφύγων, μεταναστών, μελών εθνικών μειονοτήτων καθώς και ατόμων με αναπηρίες μέσα και μέσω του αθλητισμού. Ωστόσο, παρόλο που ο αθλητισμός αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως χρήσιμο εργαλείο για την αποτελεσματικότερη ένταξη των προσφύγων, εξακολουθούν να

υπάρχουν πολλά εμπόδια που περιορίζουν τη συμμετοχή τους στην οργανωμένη κοινωνική ζωή και ιδιαίτερα στον αθλητισμό. Ως προς τις προκλήσεις, σημειώνεται ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες αντιμετωπίζουν πολυάριθμα εμπόδια κατά την πρόσβαση και τη συμμετοχή τους σε αθλήματα. Αυτά περιλαμβάνουν πολιτισμικούς φραγμούς, πρακτικούς και οικονομικούς περιορισμούς και έλλειψη πολιτισμικά κατάλληλων προγραμμάτων.

Όσον αφορά τους πολιτισμικούς φραγμούς, σημειώνεται ιδιαίτερα ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες έχουν ποικίλο φάσμα πολιτισμικών αναγκών, παραδόσεων και προσδοκιών που μπορεί να είναι εντελώς διαφορετικές από αυτές στις κοινότητες υποδοχής. Ως εκ τούτου, αθλήματα, ιδιαίτερα τα πιο διαδεδομένα, μπορεί να είναι εντελώς άγνωστα στους πρόσφυγες και τους μετανάστες, ενώ η γλώσσα μπορεί επίσης να αποτελέσει σημαντικό εμπόδιο για τη συμμετοχή στον αθλητισμό.

Όσον αφορά τους πρακτικούς και οικονομικούς περιορισμούς, σημειώνεται ότι οι πρόσφυγες συνήθως φτάνουν στη χώρα υποδοχής χωρίς περιουσιακά ή οικονομικά στοιχεία. Ως εκ τούτου, το κόστος της συμμετοχής στον αθλητισμό είναι συχνά απαγορευτικό, ενώ η πρόσβασή τους σε αθλητικές εγκαταστάσεις είναι περιορισμένη, λόγω δυσκολιών τόσο στην προσβασιμότητα όσο και στην κάλυψη του κόστους μεταφοράς.

Επιπλέον, ένα σημαντικό εμπόδιο στην πρόσβαση και τη συμμετοχή στον αθλητισμό είναι η έλλειψη πολιτισμικά κατάλληλων προγραμμάτων, καθώς σε πολλές περιπτώσεις, τα αθλητικά προγράμματα δεν λαμβάνουν υπόψη τις μοναδικές πολιτισμικές ανάγκες των προσφύγων και των μεταναστών.

Όσον αφορά τα άτομα με αναπηρίες, σημειώνεται ότι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την προσβασιμότητα σε αθλητικές παιδικές χαρές, αθλητικό εξοπλισμό και άλλους αθλητικούς πόρους. Τα εμπόδια υποδομών και τεχνικής φύσης, καθώς και τα κοινωνικά εμπόδια, όπως τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις, εξακολουθούν να επηρεάζουν τη συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες.

Συνολικά, τα προγράμματα και οι πρωτοβουλίες που επιχειρήσαν τα τελευταία χρόνια να ξεπεράσουν αυτά τα εμπόδια, και ειδικότερα τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα εκτοπισμένα άτομα με αναπηρίες, είναι μάλλον περιορισμένα σε αριθμό και δεν έχουν καλύψει ακόμη τις ανάγκες της ομάδας-στόχου στις ευρωπαϊκές χώρες. Ως

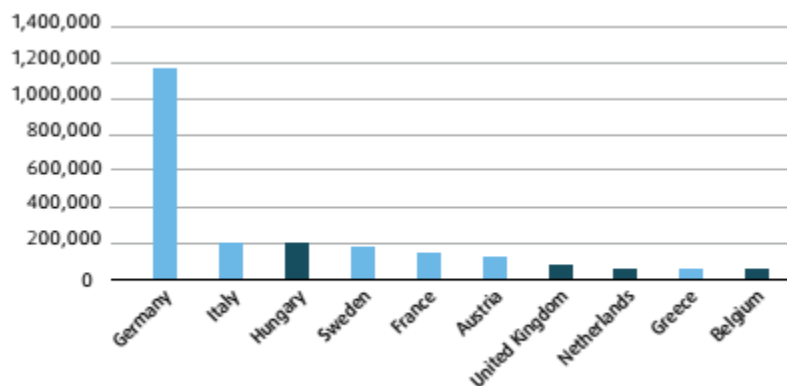
αποτέλεσμα, απαιτείται να εφαρμοστούν πιο συνεκτικές και συστηματικές παρεμβάσεις σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Ενότητα 1: Πρόσφυγες και μετανάστες στην Ευρώπη

Η πρόσφατη προσφυγική κρίση έχει χαρακτηριστεί ως μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που έχουν βιώσει οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Πράγματι, η εισροή μεταναστών και προσφύγων που ξεκίνησε το 2015 είναι άνευ προηγουμένου, υποχρεώνοντας την ΕΕ και τα κράτη μέλη να ανταποκριθούν σε μια κατάσταση που επιβαρύνει την αλληλεγγύη της Ένωσης και τα συστήματα κοινωνικής προστασίας των κρατών μελών.

Σύμφωνα με τη Eurostat, κατά την περίοδο 2015-2016, πάνω από 2,5 εκατομμύρια άνθρωποι ζήτησαν διεθνή προστασία από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ. Οι περισσότεροι έφτασαν στη Γερμανία, τη Σουηδία, τη Γαλλία και την Αυστρία, ενώ πολλοί παρέμειναν στην Ιταλία και την Ελλάδα, τις πρώτες χώρες άφιξης τους. Από το 2015 έως το 2018, 1,9 εκατομμύρια άνθρωποι έλαβαν διεθνή προστασία στην ΕΕ, είτε ως πρόσφυγες είτε ως δικαιούχοι επικουρικής προστασίας, είτε έλαβαν ανθρωπιστική άδεια παραμονής. Σημειώνεται ότι πάνω από το 80% αυτών ήταν κάτω των 34 ετών, συμπεριλαμβανομένων σχεδόν 540.000 κοριτσιών και νεαρών γυναικών².

Εικόνα 1: Αιτήσεις ασύλου το 2015 και το 2016 (10 πρώτα κράτη μέλη της ΕΕ)

Πηγή: FRA (2019), Ένταξη νέων προσφύγων στην ΕΕ: καλές πρακτικές και προκλήσεις, σελ. 18.

Οι παραπάνω αριθμοί δείχνουν ξεκάθαρα γιατί η πρόσφατη μεταναστευτική κρίση αποτελεί ένα εξαιρετικά ευαίσθητο πολιτικό ζήτημα και έχει προκαλέσει την ανάγκη για επείγουσα απάντηση σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών όχι μόνο για την

² https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-integration-young-refugees_en.pdf

εγκατάσταση ατόμων και οικογενειών, αλλά και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ένταξής τους στην κοινωνία. Συνεπώς, η κοινωνική ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στην ευρωπαϊκή κοινωνία αντιπροσωπεύει μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι σχεδόν τέσσερις στους δέκα Ευρωπαίους πιστεύουν ότι η μετανάστευση είναι περισσότερο πρόβλημα παρά ευκαιρία³. Αυτή η πρόκληση έχει επισημανθεί με σαφήνεια στο σχέδιο δράσης του 2016 για την ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών, στο οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεσήμανε ότι η αποτυχία ένταξης των νεοαφιχθέντων ανθρώπων μπορεί να οδηγήσει σε «μαζική σπατάλη πόρων, τόσο για τα ίδια τα ενδιαφερόμενα άτομα όσο γενικότερα για την οικονομία και την κοινωνία μας⁴».

³https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a0fb4f0c-97c0-11e9-9369-01aa75ed71a1/language-en?WT.mc_id=Selectedpublications&WT.ria_c=41957&WT.ria_f=5706&WT.ria_ev=search

⁴https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/integration/action-plan-integration-third-country-nationals_en

Η νομική και πολιτική απάντηση της ΕΕ στη μετανάστευση και την αίτηση ασύλου

Η ΕΕ έχει θέσει προτεραιότητες και στόχους για την προώθηση των πολιτικών της ΕΕ, των νομοθετικών προτάσεων και των ευκαιριών χρηματοδότησης. Ένα χρονοδιάγραμμα των πιο σημαντικών βημάτων για την ανάπτυξη μιας πολιτικής απάντησης στην εισροή μεταναστών και προσφύγων σε ευρωπαϊκό επίπεδο παρουσιάζεται παρακάτω.

Εικόνα 2: Βασικές ημερομηνίες για την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής πολιτικής απάντησης της ΕΕ στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης

Πρόσφυγες και μετανάστες με αναπηρία: μια «αόρατη» ομάδα

Τα άτομα με αναπηρίες αποτελούν μια πολύ μεγάλη μειοψηφία. Σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης, τα άτομα με αναπηρίες αποτελούν από το ένα έκτο έως το ένα πέμπτο του γενικού πληθυσμού των περισσότερων χωρών , ενώ ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) εκτιμά ότι μεταξύ 7 και 10 τοις εκατό του παγκόσμιου πληθυσμού ζει με αναπηρίες. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, προκύπτει ότι ένα σημαντικό ποσοστό των εκτοπισμένων ζει επίσης με αναπηρίες.

Ωστόσο, τα άτομα με αναπηρίες είναι συχνά κυριολεκτικά «αόρατα» στα προγράμματα προσφύγων και αρωγής και ως εκ τούτου δεν λαμβάνουν εξειδικευμένες και στοχευμένες υπηρεσίες. Ειδικότερα, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες με αναπηρίες δεν αναγνωρίζονται ούτε καταγράφονται ως άτομα με αναπηρίες, δεν έχουν πρόσβαση σε γενικά προγράμματα βοήθειας και δεν λαμβάνουν εξειδικευμένες και στοχευμένες υπηρεσίες, ενώ αγνοούνται από τη διοίκηση των κέντρων φιλοξενίας και των αρχών διαχείρισης της κοινότητας .

Σύμφωνα με μηνιαία έκθεση του FRA (Αύγουστος 2016) , υπάρχουν λίγες διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των μεταναστών και των προσφύγων με αναπηρίες που έφθασαν πρόσφατα στην ΕΕ, με αποτέλεσμα ανέκδοτα στοιχεία και μεμονωμένες αναφορές σχετικά με τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν..

Επισκόπηση των κύριων ευρημάτων του FRA σχετικά με την κατάσταση των μεταναστών και των προσφύγων με αναπηρίες⁵

- Υπάρχει έλλειψη επίσημων διαδικασιών για την ταυτοποίηση μεταναστών και προσφύγων με αναπηρίες, γεγονός που επηρεάζει την παροχή στοχευμένης υποστήριξης και βοήθειας,
- Ο υψηλός αριθμός αφίξεων και οι περιορισμένοι πόροι δεν ευνοούν την έγκαιρη αναγνώριση κατά τη διάρκεια των ελέγχων υγείας. Τα άτομα μπορεί να περιμένουν έως και ένα χρόνο για να ελεγχθούν σε ορισμένες περιοχές,
- Η αναγνώριση των ατόμων με αναπηρίες συχνά βασίζεται είτε σε πληροφορίες που παρέχονται από τα ίδια τα άτομα είτε στην παρουσία μιας «ορατής» αναπηρίας. «Μη ορατές» αναπηρίες που δεν γίνονται άμεσα αντιληπτές συχνά παραμένουν απαρατήρητες μέχρι μεταγενέστερες συνεντεύξεις ή ιατρικές εξετάσεις ή και μετά,
- Ο εντοπισμός και η υποστήριξη των ατόμων με αναπηρίες βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην τεχνογνωσία και τις γνώσεις του προσωπικού, όμως υπάρχει έλλειψη σχετικής εκπαίδευσης,
- Δεν υπάρχουν στοιχεία για τον αριθμό των ατόμων με αναπηρίες μεταξύ των αφίξεων και την κατανομή τους ανά είδος αναπηρίας. Ανέκδοτα στοιχεία δείχνουν ότι τα προβλήματα ψυχικής υγείας, και ιδίως το μετατραυματικό στρες (PTSD), είναι ιδιαίτερα διαδεδομένα.
- Η αναγνώριση ως άτομο με αναπηρίες είναι ζωτικής σημασίας για την πρόσβαση σε εξειδικευμένη υποστήριξη,
- Κάποια μορφή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και θεραπείας προσφέρεται στα κέντρα υποδοχής και κράτησης, συχνά από ΜΚΟ. Ωστόσο, η περιορισμένη χωρητικότητα οδηγεί σε μεγάλους χρόνους αναμονής και, σε πολλές περιπτώσεις, σε έλλειψη επαρκών υπηρεσιών διερμηνείας.

⁵ FRA (2016), *Monthly data collection on the current migration situation in the EU Thematic focus: Disability*, August 2016 monthly report, p. 8, available at: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-august-2016-monthly-migration-disability-focus_en.pdf

Συνεπώς, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες με αναπηρίες αποτελούν ένα κρυφό πρόβλημα που χρήζει ιδιαίτερης προσοχής και δράσης από την πλευρά των κρατών μελών. Ο εντοπισμός των μεταναστών με αναπηρίες είναι ένα ουσιαστικό βήμα για τη διασφάλιση παροχής εξειδικευμένης φροντίδας, όπου απαιτείται.

Με βάση την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή και το Συμβούλιο να μεριμνήσουν ειδικά για τα άτομα με αναπηρίες κατά την υποβολή προτάσεων για την επίλυση του προσφυγικού ζητήματος.⁶

⁶ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2016-0203_EN.html?redirect

Ενότητα 2: Ο αθλητισμός ως μέσο για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης

Όπως τονίστηκε στην προηγούμενη ενότητα, τα άτομα με αναπηρίες αποτελούν μια πολύ μεγάλη μειοψηφία. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, το 2016, περίπου το 24,1% των ατόμων ηλικίας 16 ετών και άνω δήλωσε αναπηρία (περιορισμένη δραστηριότητα)⁷ στην ΕΕ, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για τα κράτη μέλη της ΕΕ (% πληθυσμού ηλικίας άνω των 16 ετών) ήταν τα ακόλουθα: 41% στη Λετονία, 36% στη Σλοβενία, 35% στην Εσθονία, 34% στη Φινλανδία και την Αυστρία, 33% στην Κροατία και την Πορτογαλία, 32% στη Σλοβακία, 31% στην Ολλανδία, 30% στη Δανία και τη Λιθουανία, 28% στη Ρουμανία, την Τσεχική Δημοκρατία και το Λουξεμβούργο, 26% στην Ουγγαρία, 25% στο Βέλγιο και τη Γαλλία, 24% στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Πολωνία, 22% στη Γερμανία, 20% στην Κύπρο, 19% στην Ισπανία και τη Βουλγαρία, 17% στην Ιρλανδία, 13% στη Σουηδία, 12% στη Μάλτα και 24% στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αναπηρίες επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων σε πολλούς τομείς, για παράδειγμα όσον αφορά: την κινητικότητα και τη χρήση μέσων μεταφοράς, την πρόσβαση σε κτίρια, τη συμμετοχή στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και στις δραστηριότητες αναψυχής, τις κοινωνικές επαφές και την οικονομική ανεξαρτησία⁸, η διεθνής και η ευρωπαϊκή κοινότητα έχουν κάνει σημαντικά βήματα τις τελευταίες δεκαετίες προκειμένου να διασφαλίσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και έχουν αφιερώσει μεγάλο μέρος των προσπαθειών τους στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και ευημερίας.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές προκλήσεις και απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες. Από αυτή την άποψη, ο αθλητισμός μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην περαιτέρω βελτίωση της ζωής και της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρίες σε κοινωνικές δραστηριότητες.

⁷ <https://www.disability-europe.net/downloads/995-task-1-2018-2019-statistical-indicators-eu2020>

⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Disability_statistics_introduced

Τα οφέλη της συμμετοχής στον αθλητισμό και ο ρόλος του στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης

Η βιβλιογραφία έχει αναδείξει εκτενώς τα πολλαπλά οφέλη για την υγεία από τη συμμετοχή σε αθλήματα, τόσο σωματικά όσο και ψυχικά⁹. Συγκεκριμένα, ο αθλητισμός μπορεί να διαδραματίσει διττό ρόλο: αφενός βελτιώνει τη φυσική κατάσταση και μειώνει τον κίνδυνο χρόνιων ασθενειών και αφετέρου μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση της αυτοεκτίμησης και στην εξουδετέρωση του στρες και της κατάθλιψης, προκαλώντας έτσι θετικές αλλαγές στη διάθεση.

Ωστόσο, εκτός από τα προαναφερθέντα οφέλη, οι ερευνητές έχουν επίσης τονίσει τον σημαντικό ρόλο του αθλητισμού στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης, αναγνωρίζοντας ότι ο κοινωνικός χώρος του αθλητισμού αποτελεί ένα εξαιρετικό πεδίο για την εξάλειψη των πολιτισμικών, κοινωνικών και γλωσσικών φραγμών¹⁰. Ο αθλητισμός παίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική συνοχή, καθώς παρέχει ευκαιρίες για συναντήσεις και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ατόμων διαφορετικού φύλου, ικανοτήτων και εθνικότητας ή διαφορετικών πολιτισμών, ενισχύοντας έτσι την κουλτούρα της «συμβίωσης»¹¹. Από αυτή την άποψη, ο αθλητισμός αναγνωρίζεται ευρέως ως μέσο ένταξης, καθώς φέρνει κοντά ανθρώπους από όλο το εύρος της κοινωνίας. Όπως αναφέρεται σε έκθεση της UNICEF «Ο αθλητισμός, συγκεκριμένα, βοήθησε να ξεπεραστούν πολλές κοινωνικές προκαταλήψεις. Η εμπειρία από πολλές χώρες έχει δείξει ότι η πρόσβαση στον αθλητισμό και την ψυχαγωγία δεν επιφέρει μόνο άμεσα οφέλη στα παιδιά με αναπηρίες, αλλά τα βοηθά και στη βελτίωση της θέσης τους μέσα στην κοινότητα»¹².

Τα τελευταία χρόνια έχουν επικεντρωθεί όλο και περισσότερο, τόσο η ακαδημαϊκή έρευνα όσο και οι πολιτικές συζητήσεις, στον ρόλο του αθλητισμού στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης¹³ ιδιαίτερα των ατόμων με αναπηρίες καθώς και των προσφύγων και των μεταναστών.

⁹ <https://cesie.org/en/resources/match-manual-sport-inclusion/>

¹⁰ <https://oapub.org/edu/index.php/ejep/article/view/2658/5295>

¹¹ <https://www.icsspe.org/system/files/CoE%20-%20Sport%20for%20all%20a%20bridge%20to%20equality%2C%20integration%20and%20social%20inclusion.pdf>

¹² <https://www.sportanddev.org/en/article/news/promoting-inclusion-through-sport>

¹³ ENGSO (2012) Creating a Level Playing Field: Social inclusion of migrants and ethnic minorities in Sport, ENGSO – European Non-Governmental Sports Organisation.

Η «Θεωρία Επαφών» εστιάζει στην κοινωνική αλληλεπίδραση που στοχεύει στη μείωση των στερεοτύπων και των διακρίσεων και για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται ευρέως ως μέθοδος αλλαγής στάσεων απέναντι στα άτομα με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (Allport, 1954). Η επαφή μεταξύ ατόμων διαφορετικών φυλών, εθνοτήτων ή θρησκειών μπορεί να έχει αντίκτυπο στη βελτίωση των στάσεων μεταξύ τους. Σύμφωνα με τον Allport (1954), υπάρχουν τέσσερις συνθήκες που συμβάλλουν σημαντικά στην εμφάνιση αυτής της επίδρασης:

- I) τα εμπλεκόμενα άτομα πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο όσον αφορά την αναγνώριση της κοινωνικής θέσης.
- II) η κοινότητα πρέπει να υποστηρίζει τη διαφορά.
- III) τα άτομα πρέπει να έχουν κοινούς στόχους. και
- IV) η σύνδεση μεταξύ τους πρέπει να είναι στενή, γνήσια και βαθιά.

Επιπλέον, ο Allport υποστηρίζει ότι για να υπάρξει βελτίωση στις στάσεις, πρέπει να επιτευχθεί η σύνδεση των επαφών, η διαπολιτισμική εκπαίδευση και η προσέγγιση του πολιτισμικού πλουραλισμού. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η σωστή οργάνωση του προγράμματος σπουδών και ένα δομημένο περιβάλλον είναι σημαντικοί παράγοντες για την επαφή ώστε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη βελτίωση των στάσεων, και αυτή είναι η θεωρία που βασίζεται στις συνεργατικές δραστηριότητες στα σχολεία (Pettigrew and Tropp, 2006) Η άμεση επαφή από μόνη της δεν εγγυάται μια τέτοια επιτυχία (Allport, 1954; Slininger et al., 2000). Οι Tripp και Sherrill (1991) αναφέρουν ότι η θεωρία της επαφής έχει αποδείξει ότι το περιβάλλον και η αλληλεπίδραση μεταξύ των συνομηλίκων είναι σημαντικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την ένταξη στο περιβάλλον της σωματικής δραστηριότητας. Έτσι, αυτή η θεωρία τεκμηριώνει τις αρχές των προγραμμάτων ευαισθητοποίησης, όπως η «Παραολυμπιακή Ημέρα στο Σχολείο», τα οποία μέσα από ένα σύνολο αθλητικών δραστηριοτήτων στοχεύουν στην προώθηση θετικών στάσεων μαθητών χωρίς NEE (Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες) για την ένταξη των συνομηλίκων τους με NEE. (Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες) στα μαθήματα φυσικής αγωγής. Σε μια πρόσφατη μελέτη ανασκόπησης, οι Lindsay και Edwards (2013) απέδειξαν ότι η επαφή με άτομα NEE (Special Educational Needs) μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην προώθηση θετικών στάσεων»¹⁴.

¹⁴ Teixeira J (2014), *The effect of a Paralympic Education Program on the attitudes of students without NEE (Special Educational Needs) towards inclusion in the Physical Education class.*

Η περίπτωση των ατόμων με αναπηρίες

Η αναπηρία προκαλεί αρνητικές αντιλήψεις και διακρίσεις σε πολλές κοινωνίες. Ως εκ τούτου, τα άτομα με αναπηρίες συχνά αντιμετωπίζουν πολλαπλά κοινωνικά εμπόδια¹⁵, αποκλείονται από πολλούς τομείς της καθημερινής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της κοινωνικής ζωής. Αυτά τα εμπόδια οδηγούν σε στέρηση μιας σειράς ευκαιριών που είναι απαραίτητες για την κοινωνική ανάπτυξη, την υγεία και την ευημερία τους. Σε ορισμένες κοινωνίες τα άτομα με αναπηρίες θεωρούνται εξαρτημένα και ανίκανα, ενισχύοντας έτσι την αδράνεια που συχνά έχει ως αποτέλεσμα να βιώνουν περιορισμένη κινητικότητα πέρα από την αιτία της αναπηρίας τους¹⁶.

Ωστόσο, η συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες μπορεί να συμβάλει στη μείωση του στίγματος και των διακρίσεων που σχετίζονται με την αναπηρία. Μέσω του αθλητισμού, τα άτομα χωρίς αναπηρίες αλληλεπιδρούν με τα άτομα με αναπηρίες σε ένα θετικό πλαίσιο, με αποτέλεσμα τη μετατόπιση της στάσης της κοινότητας απέναντί τους. Ο αθλητισμός ενδυναμώνει επίσης τα άτομα με αναπηρίες για να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, βοηθώντας τα να αποκτήσουν κοινωνικές δεξιότητες και να αναπτύξουν την ανεξαρτησία τους, κάτι που αποτελεί σκαλοπάτι και για άλλους τομείς της καθημερινής ζωής (απασχόληση, εκπαίδευση κλπ.). Επιπλέον, ο αθλητισμός αναπτύσσει τις επικοινωνιακές δεξιότητες των συμμετεχόντων, ενισχύει την ικανότητά τους να συνεργάζονται με άλλους και ενισχύει τον σεβασμό μεταξύ τους.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες¹⁷ είναι η πρώτη νομικά δεσμευτική διεθνής πράξη που αναφέρεται στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και στον αθλητισμό. Σύμφωνα με το άρθρο 30, «Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να ενθαρρύνουν και να προάγουν τη συμμετοχή, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, των ατόμων με αναπηρίες σε καθιερωμένες αθλητικές δραστηριότητες σε όλα τα επίπεδα». Επιπλέον, τα Κράτη Μέρη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι:

- τα άτομα με αναπηρίες έχουν την ευκαιρία να οργανώσουν, να αναπτύξουν και να συμμετέχουν σε αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες ειδικά για την

¹⁵ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/issues/disability-and-sports.html>

¹⁶ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/issues/disability-and-sports.html>

¹⁷ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html>

- αναπηρία και, για το σκοπό αυτό, να ενθαρρύνουν την παροχή, σε ίση βάση με τους άλλους, κατάλληλης καθοδήγησης, εκπαίδευσης και πόρων,
- τα άτομα με αναπηρίες έχουν πρόσβαση σε αθλητικούς, ψυχαγωγικούς και τουριστικούς χώρους,
 - τα παιδιά με αναπηρίες έχουν ίση πρόσβαση με τα άλλα παιδιά στη συμμετοχή σε παιχνίδια, δημιουργικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του σχολικού συστήματος,
 - τα άτομα με αναπηρίες έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που ασχολούνται με την οργάνωση δημιουργικών, τουριστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών δραστηριοτήτων.

Εκτός από τη Σύμβαση του ΟΗΕ, σε επίπεδο ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Αναπηρία 2010-2020¹⁸ τονίζει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να βελτιώσουν την προσβασιμότητα των αθλητικών, ψυχαγωγικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικών οργανώσεων και να προωθήσουν τη συμμετοχή σε αθλητικές εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένων ειδικών διοργανώσεων για άτομα με αναπηρίες. Επιπλέον, σε ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2011 σχετικά με την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό¹⁹, αναφέρεται ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρίες σε ευρωπαϊκές αθλητικές εκδηλώσεις καθώς και τη διοργάνωση εκδηλώσεων ειδικά για την αναπηρία, μέσω διακρατικών έργων και δικτύων.

Η περίπτωση των μεταναστών και των προσφύγων

Η διαδικασία εγκατάστασης σε μια νέα χώρα μπορεί να ενέχει προκλήσεις. Ωστόσο, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες, ειδικά κατά την πρώτη περίοδο της εγκατάστασής τους στη χώρα υποδοχής, μπορεί να είναι ακόμη μεγαλύτερες αν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι μπορεί να έχουν υποστεί βασανιστήρια και άλλων ειδών τραύματα²⁰. Σε αυτό το πλαίσιο, τα οφέλη του αθλητισμού έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις προσφυγικές κοινότητες και μπορούν να θεωρηθούν ως πολύτιμο εργαλείο για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης και της ένταξής τους στις χώρες υποδοχής. Το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους

¹⁸https://ec.europa.eu/eip/ageing/standards/general/general-documents/european-disability-strategy-2010-2020_en

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0012>

²⁰ <https://www.uts.edu.au/sites/default/files/2018-11/The-Role-of-Sport.pdf>

Πρόσφυγες (UNHCR) αναγνωρίζει «τη δύναμη και τη σημασία του αθλητισμού»²¹ και τονίζει ότι μπορεί να διαδραματίσει «ιδιαίτερα σημαντικό και θεραπευτικό ρόλο για τους πρόσφυγες»²². Εκτός από τα οφέλη για τη σωματική υγεία, ο αθλητισμός μπορεί να προσφέρει «μια αίσθηση σκοπού και κατεύθυνσης στους νέους που αναρρώνουν από τα τραύματα της εμπειρίας του πρόσφυγα ή τον αντίκτυπο του ρατσισμού»²³. Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2011 σχετικά με την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό²⁴ αναγνωρίζει ότι ο αθλητισμός δίνει τη δυνατότητα στους μετανάστες και στην κοινωνία υποδοχής να αλληλεπιδρούν με θετικό τρόπο, προωθώντας έτσι την ένταξη και τον διαπολιτισμικό διάλογο.

Είναι γεγονός ότι η συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες μπορεί να ενισχύσει την αμοιβαία κατανόηση, τη συνύπαρξη και τη συνοχή μεταξύ των κοινοτήτων²⁵, με την κατάργηση των πολιτισμικών φραγμών, την οικοδόμηση δεσμών και εμπιστοσύνης μεταξύ των προσφύγων και της κοινότητας υποδοχής και διευκολύνοντας έτσι τη συμμετοχή των προσφύγων στη ζωή εντός της κοινότητας.

Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ο αθλητισμός μπορεί να φέρει κοντά ανθρώπους τόσο από τις κοινότητες μεταναστών και προσφύγων όσο και από την κοινότητα υποδοχής, επιτρέποντας έτσι να γνωριστούν μεταξύ τους. Δημιουργεί μια συνθήκη όπου οι γλωσσικές διαφορές δεν είναι τόσο σημαντικές, συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προκαταλήψεων και των διακρίσεων, προωθεί πρότυπα προς μίμηση, κατανέμει αρμοδιότητες, θέσεις εργασίας και εθελοντισμού στον αθλητικό σύλλογο, ευνοεί τη σύνδεση με άλλους μετανάστες κλπ²⁶.

Δύο μεγάλα ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα εξέτασαν ειδικότερα τη σχέση μεταξύ του αθλητισμού και της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων και των μεταναστών. Το πρώτο έργο με τίτλο «Sport Inclusion Network (SPIN) – Involving migrants in mainstream sport institutions»²⁷ συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είχε ως στόχο να εξετάσει την εφαρμογή μέτρων που αποσκοπούν στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών μέσω του αθλητισμού. Το ερευνητικό έργο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ενασχόληση με έναν αθλητικό σύλλογο μπορεί να δημιουργήσει ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για περαιτέρω

²¹ <https://www.unhcr.org/partners/PARTNERS/488edb1b2.html>

²² <https://www.unhcr.org/partners/PARTNERS/488edb1b2.html>

²³ <https://www.uts.edu.au/sites/default/files/2018-11/The-Role-of-Sport.pdf>

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0012>

²⁵ <https://www.uts.edu.au/sites/default/files/2018-11/The-Role-of-Sport.pdf>

²⁶ https://www.aspiresport.eu/documents/181208_Training%20Module.pdf

²⁷ https://sportinclusion.net/fileadmin/mediapool/pdf/spin/SPIN_folder.pdf

διαδικασίες ένταξης, καθώς οι αθλητικές ενώσεις χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι οι προπονήσεις πραγματοποιούνται τακτικά και ότι οι αθλητικές δραστηριότητες συχνά λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο άλλων κοινωνικών δραστηριοτήτων, παρέχοντας έτσι πρόσθετες ευκαιρίες για διαπολιτισμική αλληλεπίδραση²⁸.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των Προπαρασκευαστικών Δράσεων της ΕΕ στον Τομέα του Αθλητισμού 2010, το έργο «Creating a Level Playing Field» (2011-2012) του Ευρωπαϊκού Μη Κυβερνητικού Αθλητικού Οργανισμού (ENGSO)²⁹ έχει ως στόχο τη συλλογή και την ανταλλαγή καλών πρακτικών σχετικά με την ένταξη των μεταναστών και των εθνικών μειονοτήτων σε αθλητικές δραστηριότητες. Το έργο εντόπισε μια σειρά από αρχές καλών πρακτικών για την επιτυχή υλοποίηση των σχετικών έργων που παρουσιάζονται παρακάτω³⁰.

Χρηματοδότηση

Οι πρωτοβουλίες των έργων απαιτούν πρόσβαση σε επαρκή χρηματοδότηση για την υποστήριξη μακροπρόθεσμων στόχων ένταξης.

Σχεδιασμός	Τα επιτυχημένα έργα κατανοούν και προσεγγίζουν την έννοια της κοινωνικής ένταξης ως διαδικασία.
Επικοινωνία και ευαισθητοποίηση	Ο διάλογος μεταξύ πλειοψηφικών και μειονοτικών ομάδων και ατόμων είναι απαραίτητος για την αποτελεσματική ένταξη των μεταναστών μέσω του αθλητισμού.
Προσλήψεις και επίτευξη στόχων	Η πρόσληψη και η εκπαίδευση διοικητικού προσωπικού και προπονητών με διαφορετικά υπόβαθρα μπορεί να είναι μεγάλης σημασίας για την επιτυχή υλοποίηση αθλητικών δραστηριοτήτων για μετανάστες και πρόσφυγες.
Συνεργασία	Η συνεργασία μεταξύ όλων των σχετικών ενδιαφερομένων (συμπεριλαμβανομένων κοινωνικών εταίρων, οργανώσεων μεταναστών και μειονοτήτων, σχολείων, αθλητικών συλλόγων

²⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f1174f30-7975-11e6-b076-01aa75ed71a1>

²⁹ <https://www.engso.eu/post/creating-a-level-playing-field-2011-2012>

³⁰ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f1174f30-7975-11e6-b076-01aa75ed71a1>

	και μέσωσν ενημέρωσης) είναι απαραίτητη.
Αξιολόγηση	Η αξιολόγηση πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της υλοποίησης του έργου.

Τα ευρήματα των δύο έργων σχετικά με τη θετική σύνδεση μεταξύ της συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες και της προώθησης της κοινωνικής ένταξης μεταναστών και προσφύγων επιβεβαιώνονται και από άλλες έρευνες. Συγκεκριμένα, οι Makarova και Herzog (2014)³¹ διεξήγαγαν μια έρευνα σχετικά με το εάν η συμμετοχή των νέων μεταναστών σε αθλητικές δραστηριότητες μπορεί να διευκολύνει την ένταξή τους βοηθώντας στην προώθηση και διατήρηση διαπολιτισμικών επαφών μεταξύ νεαρών μεταναστών και νεαρών γηγενών σε ένα γερμανόφωνο μέρος της Ελβετίας. Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συχνότητα της επαφής των νέων μεταναστών με συνομήλικους της Ελβετίας κατά τη διάρκεια των αθλητικών δραστηριοτήτων συσχετίστηκε σημαντικά με το αίσθημα της ένταξής τους στην ελβετική κοινωνία.

Συνολικά, ο αθλητισμός μπορεί να είναι πολύτιμο μέσο υποστήριξης μεταναστών και προσφύγων. Ωστόσο, τα στοιχεία δείχνουν ότι η πραγματική του αξία γίνεται αντιληπτή μόνο όταν πραγματοποιείται σε έναν χώρο που είναι ασφαλής για όλους τους συμμετέχοντες, υλοποιείται σε συνδυασμό με άλλες υποστηρικτικές δραστηριότητες και υποστηρίζει τους πρόσφυγες και τους μετανάστες στη λήψη αποφάσεων που τους βοηθούν να ανακτήσουν τον έλεγχο της ζωής τους³².

³¹ Makarova, E. and Herzog, W. (2014) Sport as a means of immigrant youth integration: an empirical study of sports, intercultural relations, and immigrant youth integration in Switzerland. Sportwissenschaft, 2014 44:1-9.

³² https://www.aspiresport.eu/documents/181208_Training%20Module.pdf

Εμπόδια στη συμμετοχή προσφύγων/μεταναστών και ατόμων με αναπηρίες στον αθλητισμό

Παρά το γεγονός ότι ο ρόλος του αθλητισμού στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων και των μεταναστών έχει αναγνωριστεί από οργανώσεις και ιδρύματα σε όλο τον κόσμο και έχουν γίνει προσπάθειες να αυξηθεί ο αριθμός των πρωτοβουλιών με αυτή την κατεύθυνση, υπάρχουν αρκετά κοινωνικά και πρακτικά εμπόδια που εμποδίζουν τη συμμετοχή μεταναστών και προσφύγων στον αθλητισμό.

Σχετική έρευνα υποδηλώνει ότι οι νεοαφιχθέντες πληθυσμοί αντιμετωπίζουν εμπόδια που είναι διαφορετικά από αυτά που αντιμετωπίζει ο γενικός πληθυσμός, όπως η κοινωνική απομόνωση και οι γλωσσικοί περιορισμοί³³. Σύμφωνα με μια ποιοτική μελέτη που διεξήχθη στη Μελβούρνη της Αυστραλίας³⁴, υπάρχουν πολλά εμπόδια για τους νέους με προσφυγικό υπόβαθρο που εντάσσονται σε αθλητικούς συλλόγους, όπως η έλλειψη γνώσης των διαδικασιών και των κανόνων φύλου, οι ανταγωνιστικές οικογενειακές προτεραιότητες (όπως ότι οι γονείς προτιμούν τα παιδιά τους να επικεντρωθούν στην εκπαίδευση), ενώ το κόστος και η μεταφορά θεωρήθηκαν βασικά εμπόδια στη συμμετοχή.

Επιπλέον, οι Oliff (2008) και Sraaij (2013) τόνισαν μια σειρά από προσωπικά εμπόδια, δομικά εμπόδια και εμπόδια διαμεσολάβησης που περιορίζουν τη συμμετοχή των προσφύγων/αιτούντων άσυλο στον αθλητισμό, ειδικά κατά την πρώτη περίοδο της εγκατάστασής τους στη χώρα υποδοχής, και επηρεάζουν τις επιλογές και τις προτιμήσεις όσων συμμετέχουν ήδη³⁵. Αυτά τα εμπόδια παρουσιάζονται παρακάτω.

33

https://yorkspace.library.yorku.ca/xmlui/bitstream/handle/10315/35844/Blanchard_Alexandra_2018_MA.pdf?sequence=2&isAllowed=y

34 https://www.researchgate.net/publication/318031897_Promoting_Social_Inclusion_through_Sport_for_Refugee-Background_Youth_in_Australia_Analysing_Different_Participation_Models

35 <https://www.aspiresport.eu/documents/ASPIRE%20Findings.pdf>

Δομικά Εμπόδια

- Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι, τους οποίους καταναλώνουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, ιδίως κατά την πρώτη περίοδο της εγκατάστασης στη χώρα υποδοχής, για την κάλυψη βασικών και πιο επείγουσών αναγκών,
- Περιορισμένη πρόσβαση σε μέσα μεταφοράς, καθώς και σε δημόσιους χώρους και εγκαταστάσεις,
- Τα προγράμματα σχεδιάζονται, σε αρκετές περιπτώσεις, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των προσφύγων και των μεταναστών, και χαρακτηρίζονται από μια γενική, μη περιεκτική και μη προσβάσιμη προσέγγιση και στρατηγική,
- Τα προγράμματα δεν μπορούν να καλύψουν τις μακροπρόθεσμες ανάγκες της ομάδας-στόχου. Η συγκεκριμένη διάρκεια εντός της οποίας υλοποιούνται οι δραστηριότητες του έργου και η έλλειψη βιώσιμης χρηματοδότησης δεν μπορούν να υποστηρίξουν τη βιωσιμότητα και τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο των αποτελεσμάτων του έργου,
- Ασαφείς μηχανισμοί διασύνδεσης των νέων προσφύγων με τις αθλητικές δραστηριότητες,
- Έλλειψη σύνδεσης μεταξύ στοχευμένων κοινοτικών εκδηλώσεων και αθλητικών συλλόγων.

Εμπόδια διαμεσολάβησης

- Οι πρακτικές των παρόχων αθλητισμού μπορεί να είναι μη συμπεριληπτικές και πολιτισμικά ακατάλληλες,
- Δυσκολίες εγκατάστασης,
- Έλλειψη ή περιορισμένη υποστήριξη γονέων ή κηδεμόνων,
- Έλλειψη γνώσεων για ορισμένα αθλήματα,
- Ρατσισμός και διακρίσεις,

Προσωπικά εμπόδια

- Έλλειψη χρόνου ως αποτέλεσμα της ανάγκης να διαθέσουν σημαντικό μέρος του χρόνου τους στην εργασία και σε άλλες δραστηριότητες για την κάλυψη των αναγκών της οικογένειάς τους και τη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου.

Οι αθλητικές δραστηριότητες μπορούν να αρχίσουν να έχουν πραγματικό αντίκτυπο στη ζωή των προσφύγων και των μεταναστών μόλις αντιμετωπιστούν αυτά τα εμπόδια, επιτρέποντας την πλήρη συμμετοχή στον αθλητισμό αλλά και βοηθώντας στη διευκόλυνση της πληρέστερης συμμετοχής τους στην κοινωνία γενικότερα.

Όσον αφορά τα άτομα με αναπηρίες, σημειώνεται ότι παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν φραγμούς στην προσβασιμότητα σε αθλητικές εγκαταστάσεις, αθλητικό εξοπλισμό και άλλους αθλητικούς πόρους. Είναι γεγονός ότι τα εμπόδια υποδομής και τεχνικής φύσης, καθώς και τα κοινωνικά εμπόδια, όπως τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις³⁶, συνεχίζουν να επηρεάζουν τη συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες. Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο 2018 «Αθλητισμός και Φυσική Δραστηριότητα»³⁷, το 14% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η αναπηρία ή η ασθένειά τους δεν τους επιτρέπει να συμμετέχουν σε αθλήματα ή σωματικές δραστηριότητες. Η μεγαλύτερη δυσκολία φαίνεται να είναι η πρόσβαση σε αθλητικές εγκαταστάσεις και συλλόγους.

Η ένταξη αποτελεί πρόκληση για ολόκληρη την κοινωνία και όπως γίνεται προφανές, απαιτείται πιο στοχευμένη δράση από όλους τους σχετικούς φορείς και τις αρχές για να ξεπεραστούν αυτές οι προκλήσεις και να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες σε αθλητικές δραστηριότητες.

³⁶Quintanilla C. (2016), *Sport for all: a bridge to equality, integration and social inclusion*, provisional version, Council of Europe

³⁷https://ec.europa.eu/sport/news/2018/new-eurobarometer-sport-and-physical-activity_en

Ενότητα 3: Βασικά στοιχεία για την ένταξη των μεταναστών/εθνικών μειονοτήτων και των ατόμων με αναπηρίες μέσα και μέσω του αθλητισμού

Τις τελευταίες δεκαετίες, πολλές προσπάθειες έχουν γίνει και βρίσκονται σε εξέλιξη με στόχο την αύξηση της συμμετοχής προσφύγων, μεταναστών, εθνικών μειονοτήτων καθώς και ατόμων με αναπηρίες μέσα και μέσω του αθλητισμού. Αυτές οι προσπάθειες αφορούν προγράμματα και έργα που εφαρμόζονται (ή βρίσκονται υπό υλοποίηση) από διάφορους σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων εθνικών, ομοσπονδιακών, περιφερειακών και τοπικών οργανισμών, καθώς και αθλητικών συλλόγων/οργανισμών και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Ωστόσο, η υλοποίηση έργων και πρωτοβουλιών που απευθύνονται ειδικά στους μετανάστες και τους πρόσφυγες με αναπηρίες, και ιδιαίτερα στους νέους με αναπηρίες, είναι ακόμη πολύ περιορισμένη και χρειάζεται να γίνει πολλή δουλειά προς αυτή την κατεύθυνση. Τα έργα που στοχεύουν σε πρόσφυγες, μετανάστες, εθνικές μειονότητες καθώς και άτομα με αναπηρίες μπορούν να παρέχουν στοιχεία ως προς τις βασικές πτυχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό ή την υλοποίηση έργων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν σε πρόσφυγες και μετανάστες με αναπηρίες, και ιδιαίτερα στους νέους με αναπηρίες. Η ενότητα αυτή στοχεύει να παρουσιάσει παραδείγματα στρατηγικών σε περιφερειακό ή/και εθνικό επίπεδο και μια σειρά από βασικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων, έργων και πρωτοβουλιών, που συνέβαλαν στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων με αναπηρίες μέσα και μέσω του αθλητισμού.

Συνολικά, μία από τις πιο σημαντικές πτυχές αυτών των προγραμμάτων και πρωτοβουλιών ήταν η ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύων, ως μέσο για την αύξηση της συμμετοχής των προσφύγων και των μεταναστών σε αθλητικές δραστηριότητες. Τέτοιες συνεργασίες επέτρεψαν την υιοθέτηση μιας πιο ολιστικής προσέγγισης. Πράγματι, βασικός παράγοντας για την επιτυχία αυτών των προγραμμάτων και πρωτοβουλιών ήταν η συνεργασία και η κινητοποίηση φορέων που προσφέρουν όχι μόνο αθλητικές δραστηριότητες στις ομάδες-στόχους, αλλά και υπηρεσίες που διευκόλυναν την ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής. Αυτή η διαδικασία ένταξης είχε ως στόχο να δώσει την ευκαιρία σε μετανάστες και πρόσφυγες να συμμετάσχουν σε αθλητικές δραστηριότητες συλλόγων, αλλά και να αναπτύξουν τις ικανότητες και τα κοινωνικά δίκτυα, τα οποία τελικά θα τους επιτρέψουν να αλληλεπιδράσουν με μεγαλύτερη κατανόηση και επιτυχία σε άλλα πλαίσια εντός της κοινωνίας υποδοχής,

π.χ. στο σχολείο, την οικογένεια και την εργασία. Έτσι, ο αθλητισμός χρησιμοποιείται ως μέρος ενός ευρύτερου και πιο σύνθετου συνόλου διαδικασιών που έχουν σχεδιαστεί για να εμπλέξουν, να ενδυναμώσουν και να εντάξουν πρόσφυγες και μετανάστες.

Επιπλέον, η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ διαφόρων ενδιαφερομένων και η υλοποίηση δραστηριοτήτων με στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ευαισθητοποίηση ως προς τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες και τον ρόλο του αθλητισμού στη διευκόλυνση της ένταξής τους, ήταν επίσης σημαντικό μέρος σε πολλές σχετικές καλές πρακτικές.

- **Συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων μερών**

Οι έρευνες προτείνουν ότι για να αυξηθεί η συμμετοχή των μεταναστών και των προσφύγων σε αθλητικούς συλλόγους και οργανισμούς, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ διαφόρων εμπλεκόμενων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων μεταναστών και μειονοτήτων, των αθλητικών συλλόγων και των μέσων ενημέρωσης. Η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων μπορεί να οδηγήσει σε κατακερματισμένες πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις, χωρίς να επιτευχθούν τα επιθυμητά βιώσιμα αποτελέσματα. Οι καλές πρακτικές στον τομέα έχουν δείξει ότι μια στενή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων, που ασχολούνται με διαφορετικούς τομείς, θα επέτρεπε να ξεπεραστούν τα πολλαπλά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, συμπεριλαμβανομένων των εκτεταμένων διακρίσεων.

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες είναι η έλλειψη ή η περιορισμένη γνώση της γλώσσας της χώρας υποδοχής. Αυτό είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό εμπόδιο στη συμμετοχή τους ως εκπαιδευτές ή εθελοντές ή όταν ενδιαφέρονται να αναλάβουν διοικητικούς ή διευθυντικούς ρόλους στους οποίους απαιτείται πολύ καλή γνώση της γλώσσας. Ως εκ τούτου, η συνεργασία αθλητικών σωματείων και οργανισμών με άλλους εταίρους, όπως σχολές ξένων γλωσσών ή οργανώσεις που προσφέρουν μαθήματα γλώσσας σε πρόσφυγες και μετανάστες είναι απαραίτητη από αυτή την άποψη. Ένα άλλο παράδειγμα της σημασίας της συνεργασίας είναι μεταξύ των αθλητικών σωματείων/οργανισμών και των φορέων και οργανώσεων που σχετίζονται με μετανάστες και πρόσφυγες, η οποία διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διαδικασία προσέλκυσης μεταναστών και προσφύγων σε αθλητικές δραστηριότητες.

Τέτοιες πρακτικές έχουν εξασφαλίσει τη συνεργασία αθλητικών οργανώσεων ομπρέλα με τοπικούς συλλόγους, καθώς και τη συνεργασία αθλητικών σωματείων και οργανώσεων με ένα ευρύ φάσμα εμπλεκόμενων, συμπεριλαμβανομένων εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων που εργάζονται στον τομέα της ένταξης μεταναστών και προσφύγων, ΜΚΟ και άλλων κοινωνικών εταίρων, σχολείων κλπ.

Μια καλή πρακτική συνεργασίας μεταξύ διαφόρων εμπλεκόμενων ήταν το έργο «Ενδυνάμωση των προσφύγων μέσω παραολυμπιακών αθλημάτων» το οποίο χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+. Το έργο στόχευε στην περαιτέρω ανάπτυξη του Παραολυμπιακού προγράμματος ευαισθητοποίησης για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο με αναπηρίες. Οι βασικές δραστηριότητες ήταν οι εξής:

- Επικοινωνία και συνεργασία με άλλες Εθνικές Παραολυμπιακές Επιτροπές και διοργάνωση σεμιναρίου ανταλλαγής γνώσεων.
- Δικτύωση με εθνικούς φορείς που σχετίζονται με πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, με αθλητικά πρακτορεία που σχετίζονται με αθλήματα και παρααθλήματα και φορείς που σχετίζονται με τους εθελοντές,
- Διοργάνωση συναντήσεων με πρόσφυγες με αναπηρίες,
- Υλοποίηση παραολυμπιακών προγραμμάτων ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο με αναπηρίες,
- Οργάνωση προγραμμάτων παρααθλητικής κατάρτισης για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο με αναπηρίες,
- Συμμετοχή προσφύγων και αιτούντων άσυλο με αναπηρίες σε εθνικούς και διεθνείς αθλητικούς αγώνες.

Η εμπειρία από την υλοποίηση του έργου έδειξε ότι η εμπλοκή των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο με αναπηρίες στα παρααθλήματα μπορεί να βελτιωθεί μέσω της συνεργασίας των σχετικών εμπλεκόμενων και της ενεργού εμπλοκής της ομάδας-στόχου. Το έργο είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο που εμπλέκονται σε παρααθλήματα και τη συσσώρευση γνώσεων και «τεχνογνωσίας» που μπορούν να αξιοποιήσουν οι ευρωπαϊκές εθνικές παραολυμπιακές επιτροπές για να οργανώσουν παρόμοια μελλοντικά έργα στις χώρες τους.

Δύο επιπλέον καλές πρακτικές συνεργασίας μεταξύ διαφόρων εμπλεκόμενων παρουσιάζονται παρακάτω.

Τίτλος	Willkommen im Fußball (Welcome to Football)
Φορείς υλοποίησης	Bundesliga Foundation
Ομάδα στόχος	Νέοι πρόσφυγες έως 27 ετών
Περιεχόμενο	<p>Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, οι επαγγελματικοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι δημιουργούν συμμαχίες με τοπικούς ερασιτεχνικούς συλλόγους καθώς και με οργανισμούς που προσφέρουν κοινωνικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Μέσω αυτών των συνεργειών, οι μετανάστες μπορούν να συμμετέχουν σε ανοιχτές προπονήσεις ερασιτεχνικών ποδοσφαιρικών συλλόγων. Οι επαγγελματικοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι παρέχουν γενική βοήθεια στους ερασιτεχνικούς συλλόγους, ενώ οι οργανισμοί παρέχουν κοινωνικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες στους πρόσφυγες, όπως μαθήματα γλώσσας, περιηγήσεις και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.</p> <p>Συνολικά, η συμμετοχή των προσφύγων στις αθλητικές, κοινωνικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες ενισχύει την κοινωνική τους ένταξη στην τοπική κοινωνία.</p>
Πηγή	https://www.sportanddev.org/en/article/news/sportanddevorg-attend-willkommen-im-fussball-conference

Τίτλος	Sport with Muslim girls and young women
Φορείς υλοποίησης	Youth Sport Lower Saxony
Ομάδα στόχος	Μετανάστες / εθνικές μειονότητες / γυναίκες
Περιεχόμενο	<p>Το έργο έχει αναπτυχθεί και υλοποιηθεί μέσω της συνεργασίας εκπροσώπων του τζαμιού, του συμβουλευτικού κέντρου για θέματα ένταξης και μετανάστευσης και του αθλητικού συλλόγου.</p> <p>Συγκεκριμένα, το έργο προβλέπει ένα τακτικό αθλητικό πρόγραμμα που λαμβάνει χώρα σε χώρο του τζαμιού μετά τα μαθήματα του Κορανίου του Σαββάτου. Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες και συμμετέχουν στις ακόλουθες δραστηριότητες: ασκήσεις προθέρμανσης, τεχνικές αυτοάμυνας, επίγνωση του σώματος, χορός, φυσική κατάσταση και προπονήσεις δύναμης.</p>
Πηγή	https://www.lsb-niedersachsen.de

ΣΥΣΤΑΣΗ 1: Ανάπτυξη εθνικού πλαισίου και στρατηγικών για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων μέσα και μέσω του αθλητισμού

Προκειμένου να ξεπεραστεί ο κατακερματισμένος χαρακτήρας των προσπαθειών προσέγκυσης και αύξησης της συμμετοχής μεταναστών και προσφύγων σε αθλητικές δραστηριότητες, προτείνουμε όλοι οι βασικοί εμπλεκόμενοι φορείς να επιτύχουν υψηλότερο επίπεδο αλληλεπίδρασης και δικτύωσης μέσω διαφορετικών μορφών συνεργασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, τα κράτη μέλη πρέπει να αναπτύξουν ολοκληρωμένα εθνικά πλαίσια για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων μέσα και μέσω του αθλητισμού, τα οποία θα κάνουν ειδική αναφορά στα άτομα με αναπηρίες, συμπεριλαμβανομένων των νέων, και θα είναι συνεπή με το νομοθετικό πλαίσιο, τις συστάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ στις σχετικές περιοχές. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη σύσταση πολύ-υπηρεσιακών ομάδων εργασίας που θα προωθούν τον διεπιστημονικό σχεδιασμό και τη συνεργασία, αποτελούμενες από εκπροσώπους αρμόδιων κυβερνητικών υπηρεσιών, αθλητικών οργανώσεων, εθελοντικών φορέων, οργανώσεων αναπηρίας και οργανώσεων μεταναστών και προσφύγων. Επιπλέον, θα μπορούσε να περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για το σχεδιασμό και την εφαρμογή σχετικών πολιτικών και μέτρων, τη δημιουργία ή την πρόταση μηχανισμών χρηματοδότησης και τη σύνδεση του αθλητισμού με άλλες εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πολιτικές.

- **Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία του αθλητισμού στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης**

Όπως υποδηλώνουν οι έρευνες, οι διακρίσεις και η μισαλλοδοξία κατά των μεταναστών και των προσφύγων εξακολουθούν να είναι επίμονες στην ευρωπαϊκή κοινωνία, επηρεάζοντας σημαντικά την καθημερινότητά τους, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους σε αθλητικές δραστηριότητες.

Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, καθίσταται προφανές ότι η υλοποίηση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης για την καταπολέμηση των διακρίσεων καθώς και η ευαισθητοποίηση σχετικά με τον ρόλο του αθλητισμού στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων/μεταναστών και των ατόμων με αναπηρίες είναι ζωτικής σημασίας. Τέτοιες δραστηριότητες πρέπει να στοχεύουν τόσο σε αθλητικούς συλλόγους/οργανώσεις όσο και στις κοινότητες μεταναστών και προσφύγων, καθώς αυτό θα καταστήσει το αθλητικό περιβάλλον πιο προσιτό και πιο ολοκληρωμένο αφενός, και αφετέρου θα διευκολύνει την προσέλκυση περισσότερων προσφύγων και μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων ατόμων με αναπηρίες, στον αθλητισμό.

Η ανασκόπηση έργων και πρωτοβουλιών που έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται υπό υλοποίηση για την προώθηση της ένταξης των προσφύγων και μεταναστών μέσα και μέσω του αθλητισμού δείχνει ξεκάθαρα ότι δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην οργάνωση δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης που στοχεύουν όχι μόνο στις κοινότητες των προσφύγων και των μεταναστών, αλλά και σχετικών εμπλεκόμενων φορέων. Ένα ενδεικτικό καλό παράδειγμα ευαισθητοποίησης μεταξύ των σχετικών εμπλεκόμενων και της ομάδας στόχου είναι το έργο BOSSI που υλοποιείται από τον Liikkukaa³⁸. Ο οργανισμός Liikkukaa ξεκίνησε την υλοποίηση του έργου το 2005 συλλέγοντας και διανέμοντας πληροφορίες σχετικά με τη μετανάστευση και τον αθλητισμό στη Φινλανδία. Αρχικά το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσφύγων αλλά στη συνέχεια χρηματοδοτήθηκε και από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Απευθύνεται σε τρεις ομάδες-στόχους, δηλαδή α) (δημοτική) διοίκηση, β) αθλητικοί σύλλογοι και ομοσπονδίες και γ) μετανάστες με τους δικούς τους αθλητικούς συλλόγους. Στόχος του έργου είναι η αύξηση της γνώσης σχετικά με τα οφέλη της συμμετοχής στον αθλητισμό στην ένταξη των μεταναστών, καθώς και τις προκλήσεις του πολυπολιτισμικού αθλητισμού.

³⁸ <https://www.etnoliga.org/wp-content/uploads/2018/01/Sport-For-Dialogue.pdf>

Μια άλλη καλή πρακτική ευαισθητοποίησης παρουσιάζεται παρακάτω.

Τίτλος	SPORT CLUB FC ENTE BAGDAD (DUCK BAGDAD)
Φορείς υλοποίησης	Sport Club FC Ente Bagdad (Duck Bagdad)
Ομάδα στόχος	Άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ιδιαίτερα γυναίκες
Επικεντρώθηκε στους μετανάστες και τους πρόσφυγες με αναπηρίες;	Όχι
Περιεχόμενο	<p>Το Sport Club FC Ente Bagdad (Duck Bagdad) είναι ένας αθλητικός σύλλογος κατασκηνωτικής βάσης της Γερμανικής Ολυμπιακής Συνομοσπονδίας Αθλητισμού στο ομοσπονδιακό πρόγραμμα «Ένταξη μέσω του αθλητισμού». Το έργο στοχεύει στην προώθηση της ίσης μεταχείρισης όλων των ανθρώπων. Από αυτή την άποψη, ο αθλητικός σύλλογος ανέπτυξε το δικό του σύνολο κανόνων που συμβάλλουν στη διαπολιτισμική μάθηση και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ ομάδων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.</p> <p>Επιπλέον, ο σύλλογος συμμετέχει σε δημόσιες εκδηλώσεις, προωθώντας την αξία της διαφορετικότητας και τον αντίστοιχο ρόλο των αθλητικών και άλλων κοινωνικών οργανώσεων.</p>
Πηγή	https://www.ente-bagdad.de/

ΣΥΣΤΑΣΗ 2: Υιοθέτηση στρατηγικών και προσεγγίσεων χωρίς αποκλεισμούς για αυξανόμενη συμμετοχή και ποιοτικές εμπειρίες

Ο αθλητισμός θα πρέπει να θεωρείται ένα περιβάλλον στο οποίο τόσο τα άτομα με αναπηρίες όσο και τα άτομα χωρίς αναπηρίες μπορούν να αποκτήσουν ευκαιρίες για συμμετοχή, φιλία, ψυχαγωγία και επιτυχία, καθώς και να αναπτύξουν άλλες δεξιότητες που θα ενισχύσουν πολλούς τομείς της καθημερινής ζωής. Από αυτή την άποψη, οι αθλητικοί οργανισμοί και οι σύλλογοι πρέπει να υιοθετήσουν μια προσέγγιση/στρατηγική χωρίς αποκλεισμούς που θα διευκολύνει την προσέλκυση και τη συμμετοχή προσφύγων και μεταναστών με αναπηρίες στις δραστηριότητες του συλλόγου/οργανισμού. Παρακάτω είναι μερικές προτάσεις για το πώς να γίνετε σύλλογος χωρίς αποκλεισμούς:

- ο Να είστε ενήμεροι και να σέβεστε διαφορετικούς πολιτισμούς και θρησκείες,
- ο Να είστε ανοιχτοί στη διαφορετικότητα και τη μάθηση: η εκμάθηση για τις χώρες προέλευσης, τα αθλήματα που είναι πιο διαδεδομένα σε αυτές τις χώρες κλπ μπορεί να διευκολύνει το σχεδιασμό δραστηριοτήτων χωρίς αποκλεισμούς, όπως μικρής έκτασης τουρνουά παγκοσμίου κυπέλλου και πολυπολιτισμικές ανοιχτές ημέρες συλλόγων,
- ο Παρέχετε εκπαιδεύσεις για την αύξηση της πολιτισμικής ευαισθητοποίησης, της διαφορετικότητας και της ένταξης στη διοίκηση και στα μέλη των συλλόγων,
- ο Κάντε τον οργανισμό/σύλλογο ένα ασφαλές, φιλόξενο μέρος: προβλέψτε ανταμοιβές για πρακτικές ένταξης και κυρώσεις για πρακτικές κατά της ένταξης ή πρακτικές διακρίσεων,
- ο Συμπεριλάβετε μετανάστες και πρόσφυγες ως εθελοντές καθώς και σε διευθυντικές θέσεις,
- ο Διασφαλίστε ότι ο σύλλογος αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία της ευρύτερης κοινωνίας,
- ο Διοργανώστε πολιτιστικές εκδηλώσεις, καθώς και κοινοτικές δραστηριότητες που θα ενισχύσουν την κατανόηση μεταξύ των προσφύγων, των μεταναστών και της κοινότητας υποδοχής,
- ο Υιοθετήστε και εφαρμόστε μια ευέλικτη ενιαία πολιτική,
- ο Παρέχετε αθλητικό εξοπλισμό καθώς και άλλου είδους υποστήριξη (π.χ. μεταφορά) σε πρόσφυγες και μετανάστες.

ΣΥΣΤΑΣΗ 3: Υλοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης

Είναι ζωτικής σημασίας να πραγματοποιηθούν εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Αυτές οι εκστρατείες πρέπει:

- να αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία του πληθυσμού, να τονίζουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες και ιδίως τα άτομα με αναπηρίες, και να προωθούν τον ρόλο του αθλητισμού στην ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών, με ιδιαίτερη έμφαση στα άτομα με αναπηρίες.
- να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με αθλητικές εγκαταστάσεις και ευκαιρίες. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν ενημερωτικά περίπτερα στα Κέντρα Υποδοχής, τα οποία θα παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στις ομάδες-στόχους για το πού και πώς να συμμετέχουν σε αθλητικές και σωματικές δραστηριότητες.
- να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση των αθλητικών συστημάτων και οργανισμών των τοπικών/λαϊκών οργανώσεων και συλλόγων τους και να διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τους αθλητικούς οργανισμούς και τα προγράμματα είναι εύκολα προσβάσιμες και διαθέσιμες σε διαφορετικές μορφές και γλώσσες

ΣΥΣΤΑΣΗ 4: Χρησιμοποιήστε τα μέσα ενημέρωσης για να ευαισθητοποιήσετε

Η έλλειψη ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και γνώσης για την αναπηρία ευθύνεται για πολλά από τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες. Σε αυτό το πλαίσιο, τα μέσα ενημέρωσης μπορούν να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο στην αλλαγή των στερεοτύπων και των στάσεων. Η διοργάνωση εργαστηρίων και σεμιναρίων που απευθύνονται σε δημοσιογράφους με επίκεντρο τις προκλήσεις και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο (και ιδιαίτερα τα εκτοπισμένα άτομα με αναπηρίες), μαζί με οδηγίες για τη χρήση της κατάλληλης γλώσσας χωρίς προκατάληψη κατά την περιγραφή των αθλητών διαφόρων πολιτισμών, μπορεί να έχουν ιδιαίτερη σημασία σε αυτή την περίπτωση.

Η κάλυψη στα κύρια μέσα ενημέρωσης θα μπορούσε:

- να καλλιεργεί την ένταξη, προωθώντας και αναπαράγοντας πρότυπα και μέντορες,
- να προβάλλει παίκτες και πρωταθλητές με αναπηρίες.

• Αθλητικές δραστηριότητες και συνοδευτικές υπηρεσίες

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες έχουν πολλαπλές ανάγκες και πολλά εμπόδια πρέπει να αντιμετωπιστούν προκειμένου να προωθηθεί η ένταξή τους μέσα και μέσω του αθλητισμού. Ειδικότερα, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, παράγοντες όπως η έλλειψη γνώσης σχετικά με τις αθλητικές ευκαιρίες και τα αθλητικά σωματεία, οι απαιτήσεις και η διαδικασία εγγραφής στους αθλητικούς συλλόγους/οργανισμούς, η έλλειψη/περιορισμένη γνώση της γλώσσας κλπ, εμποδίζουν τη συμμετοχή προσφύγων και μεταναστών στον αθλητισμό. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, έργα και πρωτοβουλίες έχουν εντοπίσει τέτοιες προκλήσεις και προσπαθούν να τις ξεπεράσουν σχεδιάζοντας και υλοποιώντας δραστηριότητες που θα παρέχουν υποστήριξη σε πρόσφυγες και μετανάστες σε διάφορους τομείς, όπως μαθήματα γλώσσας, νομική βοήθεια, ενημέρωση και εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την προώθηση του ρόλου του αθλητισμού στην κοινωνική ένταξη, ενημέρωση για θέματα πρόνοιας κλπ.

Μια καλή πρακτική παροχής αθλητικών δραστηριοτήτων και συνοδευτικών υπηρεσιών είναι το «Refugee Cricket Project» που υλοποιείται από το Συμβούλιο για του Πρόσφυγες και το Cricket for Change (μέρος του The Change Foundation) στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ειδικότερα, η πρωτοβουλία στοχεύει στην ενίσχυση/οικοδόμηση δεξιοτήτων κρίκετ, ενώ προσφέρει επίσης έναν χώρο όπου οι μετανάστες μπορούν να αλληλεπιδρούν και να αναπτύσσουν το κοινωνικό τους δίκτυο. Επιπλέον, παράλληλα με το κρίκετ, η πρωτοβουλία παρέχει υποστήριξη και συμβουλές στα παιδιά καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας σε σχέση με τα αιτήματά τους για άσυλο και τις ανάγκες πρόνοιας. Παρέχονται συμβουλές σχετικά με τις σχετικές διαδικασίες, ενώ το προσωπικό συνοδεύει τους πελάτες σε συναντήσεις με δικηγόρους και κοινωνικούς λειτουργούς. Το προσωπικό παρακολουθεί επίσης τις ακροάσεις προσφύγων για το άσυλο και παρέχει υποστήριξη σε άλλα θέματα, όπως η εξασφάλιση θέσεων σε σχολεία ή κολέγια.

Επιπλέον, η πρωτοβουλία προσφέρει μια σειρά από δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν την ευημερία και την ανάπτυξη των παιδιών και των νέων, όπως βοήθεια στα μαθήματα για το σπίτι, προετοιμασία γευμάτων, πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση, χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης με ασφάλεια, συμπλήρωση φορμών και ασφάλεια στον δρόμο.

Ένα άλλο παράδειγμα παροχής πολυεπίπεδης υποστήριξης παρουσιάζεται παρακάτω.

Τίτλος	Sport Integration Qualification (SIQ)
Φορείς Υλοποίησης	Caritas Styria
Ομάδα στόχος	Νέοι μετανάστες: πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας (ηλικίας 5-21 ετών)
Περιεχόμενο	Το πρόγραμμα υλοποιεί ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες (π.χ. αθλητικά τουρνουά, ημέρες περιπέτειας) και παρέχει βοήθεια όσον αφορά προσόντα ή θέσεις εργασίας στον αθλητισμό. Παρέχει επίσης την ευκαιρία στους νέους να συμμετέχουν και σε άλλες δραστηριότητες που βελτιώνουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες και διευρύνουν τα κοινωνικά τους δίκτυα. Τέλος, το πρόγραμμα οργανώνει εργαστήρια και συζητήσεις σε πάνελ με θέματα που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη.
Πηγή	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f1174f30-7975-11e6-b076-01aa75ed71a1

ΣΥΣΤΑΣΗ 5: Υιοθέτηση συμμετοχικών προσεγγίσεων

Απαιτούνται συμμετοχικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη πολιτικών και στρατηγικών, καθώς θα επιτρέψουν σε πρόσφυγες και μετανάστες με αναπηρίες όχι μόνο να εκφράσουν τις ανάγκες τους αλλά και να αναλάβουν ενεργό ρόλο στο σχεδιασμό των σχετικών δραστηριοτήτων. Η διαβούλευση με τις τοπικές κοινωνίες, τα άτομα με αναπηρίες, τις οργανώσεις αναπηρίας και τις οργανώσεις μεταναστών και προσφύγων μπορεί να οδηγήσει στο σχεδιασμό δραστηριοτήτων που ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες των ομάδων-στόχων και της τοπικής κοινότητας. Τέτοιες δραστηριότητες μπορούν να φέρουν κοντά άτομα με και χωρίς αναπηρίες και να έχουν πραγματικό αντίκτυπο στη ζωή των ομάδων-στόχων και στην προώθηση της ένταξής τους.

ΣΥΣΤΑΣΗ 6: Λάβετε υπόψη τις προσωπικές προκλήσεις των προσφύγων και των μεταναστών με αναπηρίες

- Τα άτομα με αναπηρίες αντιμετωπίζουν περισσότερα εμπόδια στη συμμετοχή απ' ότι τα άτομα χωρίς αναπηρίες. Το επίπεδο προσέλευσής τους μπορεί να μην είναι θέμα επιλογής, αλλά μπορεί να περιορίζεται από παράγοντες όπως η πρόσβαση στα μέσα μεταφοράς, η διαθεσιμότητα προσωπικού βοηθού κλπ. Σε αυτό το πλαίσιο, θα ήταν ωφέλιμο να σχεδιαστούν υποστηρικτικές δραστηριότητες.
- Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πιθανότητα τραυματικών εμπειριών και να εφαρμόζονται μηχανισμοί και διαδικασίες υποστήριξης. Θα πρέπει να καθιερωθεί συνεργασία με σχετικούς επαγγελματίες και οργανισμούς ως μέρος αυτών των διαδικασιών και μηχανισμών.

ΣΥΣΤΑΣΗ 7: Παροχή πρόσθετης υποστήριξης όπου και όταν χρειάζεται

Εκτός από τις αθλητικές δραστηριότητες, μπορεί να είναι απαραίτητο να παρέχονται πρόσθετες, υποστηρικτικές δραστηριότητες που θα διευκολύνουν τη συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες. Αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:

- Παροχή συνοδευτικών υπηρεσιών, όπως μαθήματα γλώσσας, υποστήριξη σχετικά με την εργασία ή άλλες δραστηριότητες που η κοινότητα θεωρεί σημαντικές για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης και της ένταξής τους.
- Συνεργασία με διερμηνείς που θα παρακολουθούν παιχνίδια, προγράμματα, συναντήσεις και προπονήσεις.
- Παροχή υποστήριξης σχετικά με τα τέλη συμμετοχής, τα έξοδα μεταφοράς κλπ.
- Διασύνδεση των οικογενειών με οργανισμούς που παρέχουν αθλητικό εξοπλισμό.
- Εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες της επιδότησης κοινοποιώντας τις σε όλες τις οικογένειες, ενημέρωση για δημοτικά και άλλα κρατικά προγράμματα που παρέχουν επιδοτήσεις σε κατοίκους που έχουν οικονομική ανάγκη ώστε να έχουν πρόσβαση σε προγράμματα αναψυχής.
- Προσφορά δωρεάν προγραμμάτων όταν είναι δυνατόν.
- Παροχή υποστήριξης σε πρωτοβουλίες/έργα που προτείνονται από κοινότητες μεταναστών και προσφύγων με στόχο την προώθηση της ένταξης των ατόμων με αναπηρίες μέσα και μέσω του αθλητισμού.

- **Εθελοντισμός και ένταξη μεταναστών και προσφύγων σε αθλητικούς συλλόγους/οργανισμούς**

Συνολικά, η Ευρώπη έχει μια ισχυρή παράδοση στον εθελοντισμό. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι οι εθελοντικές δραστηριότητες στον αθλητισμό είναι από τις πιο δημοφιλείς μορφές κοινωνικής δραστηριότητας στην Ευρώπη, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες υποεκπροσωπούνται σε θέσεις εθελοντισμού στον αθλητισμό. Σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη σε 10 ευρωπαϊκές χώρες στο πλαίσιο του έργου «Κοινωνική Ένταξη και Εθελοντισμός σε αθλητικούς συλλόγους στην Ευρώπη» (SIVCSE), μόνο το 4,1% των εθελοντών σε αθλητικούς συλλόγους είναι μετανάστες. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι το ίδιο ισχύει και για τη συμμετοχή τους σε αθλητικούς συλλόγους.

Δύο από τους κύριους λόγους για αυτό είναι η έλλειψη γνώσης σχετικά με τις σχετικές ευκαιρίες και οι διακρίσεις που υφίστανται οι πρόσφυγες και οι μετανάστες. Η διάκριση μπορεί να είναι είτε άμεση, δηλαδή απόρριψη της αίτησης κάποιου, είτε έμμεση, όπως στην περίπτωση ύπαρξης της «γυάλινης οροφής», που εμποδίζει τους μετανάστες και τους πρόσφυγες να συμμετέχουν σε αθλητικούς συλλόγους/οργανισμούς σε διευθυντικές θέσεις (τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό).

Ωστόσο, ο εθελοντισμός στον αθλητισμό και η απόκτηση διευθυντικών θέσεων μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων, και ιδιαίτερα των ατόμων με αναπηρίες, μέσα και μέσω του αθλητισμού.

Αρκετές πρωτοβουλίες και έργα έχουν εντοπίσει αυτόν τον θετικό αντίκτυπο και διευκολύνουν τη συμμετοχή προσφύγων και μεταναστών όχι μόνο σε εθελοντικές αλλά και σε διοικητικές θέσεις. Ένα τέτοιο παράδειγμα παρουσιάζεται παρακάτω.

Τίτλος	SPORT CLUB URANIA E.V. WOMEN SPORT INTERNATIONALLY
Φορείς Υλοποίησης	Ο Sport Club Urania e.V. είναι ένας αθλητικός σύλλογος κατασκηνωτικής βάσης της Γερμανικής Ολυμπιακής Αθλητικής Συνομοσπονδίας.
Ομάδα στόχος	Άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ιδιαίτερα γυναίκες.
Περιεχόμενο	<p>Η πρωτοβουλία στοχεύει στην παροχή ειδικών μαθημάτων ποδηλάτου και κολύμβησης σε γυναίκες με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ως μέσο για την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή.</p> <p>Μία από τις πιο σημαντικές πτυχές του έργου είναι ότι εμπλέκει μετανάστριες στις εργασίες του συλλόγου, ενώ γυναίκες μπορούν επίσης να γίνουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων και της δέσμευσης οι γυναίκες αποκτούν νέες επαφές και ευκαιρίες για το ξεκίνημά τους στη Γερμανία.</p>
Πηγή	https://www.scurania.de/

ΣΥΣΤΑΣΗ 8: Χρησιμοποιήστε πρότυπα και εθελοντές

- Προώθηση της συμμετοχής προσφύγων και μεταναστών σε εθελοντικές θέσεις. Η επαγγελματική κατάρτιση σε εθελοντές θα πρέπει επίσης να παρέχεται ως επιλογή.
- Προώθηση του ρόλου των «πρεσβευτών» (δηλαδή εκείνων που συμμετείχαν και επωφελήθηκαν από τις δραστηριότητες) με στόχο τη διαφήμιση προγραμμάτων και την προσέλκυση ανθρώπων που είναι δύσκολο να προσεγγιστούν.

- **Ανάπτυξη ικανοτήτων προπονητών, επαγγελματιών και εθελοντών**

Ο ρόλος των προπονητών και των προτύπων για την επιτυχή συμμετοχή των προσφύγων και των μεταναστών με αναπηρίες στον αθλητισμό, και ειδικότερα των νέων με αναπηρίες είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Πράγματι, καλά εκπαιδευμένοι προπονητές, επαγγελματίες και εθελοντές αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο για την επιτυχή υλοποίηση των αθλητικών δραστηριοτήτων και τη διατήρηση της ομάδας στόχου στις δραστηριότητες.

Ωστόσο, η βιβλιογραφία υποδηλώνει ότι φαίνεται να υπάρχει έλλειψη βασικών ικανοτήτων, όπως οι διαπολιτισμικές γνώσεις, δεξιότητες και συμπεριφορές μεταξύ των προπονητών, των επαγγελματιών και των εθελοντών. Για το σκοπό αυτό, η έρευνα έχει δείξει ότι η πρόσληψη προπονητών, επαγγελματιών και εθελοντών από την τοπική κοινότητα μπορεί να εξασφαλίσει σε υψηλότερο βαθμό την επιτυχία και τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των σχετικών πρωτοβουλιών και προγραμμάτων. Συνολικά, τα ιδανικά χαρακτηριστικά των προπονητών μπορούν να συνοψιστούν ως εξής³⁹:

- Προσεγγισιμότητα,
- Ικανότητα καλής επικοινωνίας,
- Ικανότητα να δείχνει το δρόμο προς τα εμπρός στο άθλημα και στη ζωή,
- Επαγγελματισμός,
- Ακεραιότητα,
- Γνώσεις και εκπαίδευση σε ψυχοκοινωνικές δεξιότητες και δεξιότητες ζωής.

Ειδικά σε ό,τι αφορά το τελευταίο, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι οι προπονητές συνήθως διαδραματίζουν διπλό ρόλο: αφενός ο ρόλος του εκπαιδευτή και αφετέρου ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι προπονητές να διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να εκπληρώσουν αυτόν τον διπλό ρόλο. Η ικανότητα των προπονητών να εντοπίζουν και να υποστηρίζουν νέους που χρειάζονται εξατομικευμένη προσοχή είναι κρίσιμη για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση των προπονητών, των επαγγελματιών και των εθελοντών που εργάζονται ιδιαίτερα με πρόσφυγες και μετανάστες, σημειώνεται ότι υλοποιούνται

³⁹ <https://www.unhcr.org/publications/manuals/5d35a7bc4/sport-for-protection-toolkit.html>

προγράμματα ανάπτυξης ικανοτήτων με στόχο την ανάπτυξη των διαπολιτισμικών τους δεξιοτήτων. Μια τέτοια καλή πρακτική είναι το πρόγραμμα «Fit for Diversity» στα πλαίσια του «Ένταξη μέσω του Αθλητισμού» που υλοποιείται στη Γερμανία.

Το πρόγραμμα «Ένταξη μέσω του Αθλητισμού» υλοποιείται σε ομοσπονδιακό επίπεδο από τις αθλητικές ομοσπονδίες των ομόσπονδων κρατιδίων. Το 2015 το πρόγραμμα επέκτεινε την ομάδα-στόχο του πέρα από τους μετανάστες και στους πρόσφυγες. Στόχος του προγράμματος είναι η προώθηση της ένταξης στον αθλητισμό και της ένταξης στην κοινωνία μέσω του αθλητισμού, η παροχή υποστήριξης σε αθλητικές οργανώσεις, η προώθηση του εθελοντισμού και του διαπολιτισμικού ανοίγματος και ενίσχυση του ρόλου του αθλητισμού ως μέσου για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης.

Το πρόγραμμα αυξάνει τις γνώσεις των αθλητικών οργανώσεων και των διαμεσολαβητών σε θέματα που σχετίζονται με τη διαπολιτισμική ποικιλομορφία χρησιμοποιώντας το αναγνωρισμένο εργαλείο «Fit for Diversity» που επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους⁴⁰:

- ο ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτών,
- ο εκπαίδευση εποπτών και διευθυντών αθλητικών οργανισμών σχετικά με πολιτισμικές διαφορές,
- ο επέκταση των διαπολιτισμικών ικανοτήτων,
- ο μεταφορά εμπειριών σε καθημερινές δραστηριότητες αθλητικών σωματείων,
- ο ένταξη των μελών της οικογένειας των ομάδων-στόχων.

⁴⁰ <https://www.coe.int/en/web/sport-migrant-integration-directory/federal-programme-integration-through-sport->

Ένα άλλο καλό παράδειγμα ανάπτυξης ικανοτήτων σε σχετικούς επαγγελματίες είναι το έργο «ASPIRE Sport».

Τίτλος	ASPIRE Sport
Φορείς υλοποίησης	<ul style="list-style-type: none"> ○ ENGSO – the European Sports NGO ○ ENGSO Youth ○ European Lotteries ○ International Council of Sport Science and Physical Education (ICSSPE) ○ Council of Europe / Enlarged Partial Agreement on Sport (EPAS) ○ European Observatoire of Sport and Employment (EOSE) ○ Bulgarian Union for Physical Culture and Sports (BUPCS), Βουλγαρία ○ Catalan Union of Sports Federations (UFEC), Ισπανία ○ Finnish Olympic Committee, Φινλανδία ○ German Olympic Sports Confederation (DOSB), Γερμανία ○ Serbian Olympic Committee, Σερβία ○ Swedish Sports Confederation (RF), Σουηδία ○ Caritas akademie, Αυστρία ○ Minor-Ndako, Βέλγιο ○ Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (Γενική Γραμματεία Αθλητισμού), Ελλάδα ○ Sport Vlaanderen, Βέλγιο
Ομάδα στόχος	Μετανάστες/εθνικές μειονότητες
Επικεντρώθηκε στους μετανάστες και τους πρόσφυγες με αναπηρίες;	Όχι
Περιεχόμενο	<p>Στόχος του έργου ήταν να προσδιορίσει πώς οι αθλητικοί σύλλογοι μπορούν να υποστηρίξουν την ένταξη μεταναστών και προσφύγων δημιουργώντας ευκαιρίες για συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες και την κοινοτική ζωή μέσω του αθλητισμού. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, αναπτύχθηκε μια εξειδικευμένη Εκπαιδευτική Ενότητα για άτομα που επιθυμούν να κάνουν το άθλημά τους ή το αθλητικό</p>

	<p>περιβάλλον τους πιο συμπεριληπτικό σε άτομα από διαφορετικά υπόβαθρα.</p> <p>Η Εκπαιδευτική Ενότητα δίνει μια γενική περιγραφή της κατάστασης σχετικά με τη μετανάστευση, μιλά για τα οφέλη των συνομιλιών μεταξύ πολιτισμών και περιγράφει μερικά από τα ψυχολογικά ζητήματα που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι πρόσφυγες και πώς ο αθλητισμός μπορεί να τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα. Τέλος, η ενότητα παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο οι αθλητικοί σύλλογοι και οι οργανισμοί μπορούν να γίνουν πιο συμπεριληπτικοί. Το εγχειρίδιο αποτελείται από πρακτικές συμβουλές και ασκήσεις, μαζί με βασικά γεγονότα και θεωρία.</p> <p>Αφού δοκιμάστηκε από τους εταίρους του έργου, η Εκπαιδευτική Ενότητα υλοποιήθηκε μέσω Εθνικών Εκπαιδευτικών Συνόδων σε 9 Ευρωπαϊκές Χώρες – Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Φινλανδία, Γερμανία, Ελλάδα, Σερβία, Ισπανία και Σουηδία.</p>
Πηγή	https://www.aspiresport.eu/project/details

ΣΥΣΤΑΣΗ 9: Οργανώστε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων για προπονητές, επαγγελματίες και εθελοντές

- Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία του ρόλου των προπονητών, των επαγγελματιών και των εθελοντών στην επιτυχή υλοποίηση αθλητικών δραστηριοτήτων σε πρόσφυγες και μετανάστες με αναπηρίες, προτείνεται να οργανωθούν δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων για την κάλυψη των αναγκών, των προκλήσεων και των πιθανών προσδοκιών της ομάδας στόχου. Από αυτή την άποψη θα μπορούσαν να γίνουν τα ακόλουθα:
- Ανάπτυξη ενοτήτων αναπηρίας και διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης που θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που απευθύνονται σε όσους σχεδιάζουν και υλοποιούν αθλητικά προγράμματα.
- Εφαρμογή επίσημης και άτυπης εκπαίδευσης και κατάρτισης για οργανισμούς, αθλητικούς συλλόγους, δημόσιες αρχές και άτομα με βάση τις ενότητες αναπηρίας και διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης.
- Οργάνωση συνεργατικών εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών μεταξύ Αθλητικών Οργανώσεων Αναπηρίας, «Κύριων Αθλητικών Οργανώσεων» και Οργανώσεων μεταναστών και προσφύγων με την υποστήριξη φορέων εκπαίδευσης και δημόσιων αρχών.
- Παράδοση εκπαιδευτικών μαθημάτων σχετικά με τα αθλήματα που είναι διαδεδομένα στις χώρες προέλευσης των μεταναστών και των προσφύγων. Διοργάνωση ενημερωτικών και εκπαιδευτικών σεμιναρίων που απευθύνονται στις κοινότητες μεταναστών και προσφύγων, και ειδικότερα στους νεοφερμένους, με στόχο να βοηθήσουν τις οικογένειες να κατανοήσουν το αθλητικό σύστημα και τις ευκαιρίες.

- **Χρηματοδότηση**

Η χρηματοδότηση είναι κρίσιμος παράγοντας για κάθε είδους παρεμβάσεις και έργα, ειδικά όταν πρόκειται για την επίτευξη βιώσιμων αποτελεσμάτων. Στον τομέα του αθλητισμού, η χρηματοδότηση μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο όχι μόνο στον όγκο των δραστηριοτήτων που μπορούν να υλοποιηθούν αλλά και στο είδος των δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευάλωτες ομάδες και ιδιαίτερα οι πρόσφυγες και οι μετανάστες ενδέχεται να μην είναι σε θέση να συνεισφέρουν οικονομικά για τη συμμετοχή τους στις αθλητικές δραστηριότητες.

Συνολικά, μέχρι στιγμής, η υλοποίηση αθλητικών δραστηριοτήτων έχει χρηματοδοτηθεί από διάφορες πηγές. Η κρατική χρηματοδότηση αποτελεί σημαντική πηγή για όλους τους τύπους αθλητικών δραστηριοτήτων, ιδίως για αθλητικές δραστηριότητες που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρίες. Μια άλλη σημαντική πηγή είναι οι επιχορηγήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες, τα τελευταία χρόνια, έχουν υποστηρίξει πολυάριθμα έργα που στοχεύουν σε πρόσφυγες και μετανάστες. Το αυξημένο ποσό της χρηματοδότησης της ΕΕ τα τελευταία χρόνια μπορεί να αποδοθεί, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, στις διαφορές μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ ως προς το επίπεδο της εθνικής χρηματοδότησης των παρεμβάσεων για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, για παράδειγμα, οι ευκαιρίες είναι μάλλον περιορισμένες λόγω της μικρής κατανομής πόρων στον αθλητικό χώρο και της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και των εθνικών μειονοτήτων. Έτσι, σε χώρες όπου οι εθνικές πολιτικές και τα προγράμματα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης μέσα και μέσω του αθλητισμού είναι περιορισμένα ή λείπουν, μπορεί κανείς να εντοπίσει μια εξάρτηση από τη χρηματοδότηση της ΕΕ. Τα προαναφερθέντα υπογραμμίζουν ξεκάθαρα την ανάγκη για βιώσιμη, πολυκαναλική χρηματοδότηση που θα εξασφαλίσει καλύτερα και πιο βιώσιμα αποτελέσματα.

Ένα καλό παράδειγμα πολυκαναλικής χρηματοδότησης είναι το έργο FEFA (Football – Studies – Families –Anderlecht) στο Βέλγιο . Το έργο ξεκίνησε το 2005 με στόχο να προωθήσει την ανάπτυξη, την ένταξη και τη συνύπαρξη νέων ανθρώπων διαφορετικής προέλευσης μέσω της πρακτικής του ποδοσφαίρου και της εφαρμογής των αξιών που στηρίζουν αυτό το άθλημα. Επιπλέον, το έργο παρέχει ακαδημαϊκή υποστήριξη σε νέους και ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε αυτούς και τις οικογένειές τους.

Όσον αφορά τη χρηματοδότησή του, η οποία ανέρχεται σε περίπου 200.000 € ετησίως, αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετοί από τους εμπλεκόμενους στηρίζουν οικονομικά την υλοποίηση του έργου. Ειδικότερα, οι μισθοί των εργαζομένων και τα λειτουργικά έξοδα παρέχονται από τον Δήμο του Άντερλεχτ. Τα διοικητικά έξοδα (για τη Βελγική

Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία) καλύπτονται από την RSC Anderlecht Football Club, το «Σχολείο Εργασιών για το Σπίτι» υποστηρίζεται και διοργανώνεται από το σχολείο Athénee Royal «Leonardo da Vinci» και τα λειτουργικά έξοδα του «Σχολείου Εργασιών για το Σπίτι» (εθελοντές εκπαιδευτικοί, υλικό, βιβλία κλπ.) παρέχονται από την COCOF.

ΣΥΣΤΑΣΗ 10: Πολυκαναλική χρηματοδότηση και αξιολόγηση

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των σχετικών πολιτικών και στρατηγικών πρέπει να προβλέπει βιώσιμη χρηματοδότηση. Η χρηματοδότηση συνδέεται σαφώς με τη συνέχιση και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των παρεμβάσεων και, ως εκ τούτου, διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην επίτευξη απτών μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων. Είτε τα προγράμματα υλοποιούνται μέσω κοινότητας, οικισμού ή αθλητικών φορέων, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια ροή χρηματοδότησης για επιχορηγήσεις που υποστηρίζουν διαφορετικά μοντέλα συμμετοχής (π.χ. βελτιωμένη πρόσβαση σε εθνικούς συλλόγους, εργαζόμενοι σε οικισμούς που παρέχουν προγράμματα σε συνεργασία με αθλητικούς φορείς ή πολυπολιτισμικά προγράμματα).

Μια τέτοια ροή χρηματοδότησης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους ρεαλιστικούς πόρους που απαιτούνται για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η διαβούλευση με τα εμπλεκόμενα μέρη σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο για την εξέταση του καταλληλότερου μοντέλου χρηματοδότησης.

Κρίσιμη είναι και η αξιολόγηση κάθε σχετικής παρέμβασης, τόσο σε επίπεδο τεχνικής όσο και οικονομικής υλοποίησης. Η αξιολόγηση καθ' όλη τη διάρκεια ζωής της παρέμβασης είναι απαραίτητη καθώς θα επιτρέψει τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων και θα παρέχει τα στοιχεία για το σχεδιασμό των κατάλληλων βημάτων μετριασμού. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ουσιαστικός ο ρόλος και η συμβολή όλων των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Η συμμετοχή επομένως στις δραστηριότητες αξιολόγησης των ομάδων-στόχων, των φορέων υλοποίησης καθώς και των διαχειριστικών αρχών είναι απαραίτητη. Προτείνεται επίσης η καθιέρωση συνεργασίας με Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή συγκεκριμένης έρευνας, τη δημιουργία εργαλείων σχεδιασμού και αξιολόγησης των παρεμβάσεων, την εκπαίδευση του προσωπικού και την παραγωγή τεκμηρίωσης και άλλων εργαλείων παραγωγής και διάδοσης της γνώσης.

Τελικές παρατηρήσεις

Έρευνες δείχνουν ότι ο αθλητισμός παίζει σημαντικό ρόλο και είναι ένα εργαλείο που εκτιμάται ιδιαίτερα για την προώθηση της ένταξης των προσφύγων στην Ευρώπη από τις αρμόδιες αρχές και οργανισμούς . Παρέχει ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον που βοηθά τους πρόσφυγες να οικοδομήσουν σχέσεις, να μοιραστούν αξίες, να μεταδώσουν γνώση και να ενισχύσουν την αίσθηση του ανήκειν. Ως αποτέλεσμα, έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο από εθνικές αρχές, αθλητικές οργανώσεις, ΜΚΟ, καθώς και εθελοντικούς φορείς.

Μια ταχεία ανασκόπηση της σχετικής έρευνας και βιβλιογραφίας υποδηλώνει ότι πολλές ευρωπαϊκές χώρες εφαρμόζουν μια κεντρική προσέγγιση όταν πρόκειται για το σχεδιασμό και την υλοποίηση σχετικών παρεμβάσεων, ενώ άλλα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει μια πιο αποκεντρωμένη προσέγγιση. Ως προς το περιεχόμενο αυτών των παρεμβάσεων, ένας σημαντικός αριθμός από τα καλά παραδείγματα που παρουσιάζονται σε αυτό το εγχειρίδιο περιλαμβάνει όχι μόνο αθλητικές δραστηριότητες, αλλά και πρόσθετες δραστηριότητες όπως ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση, εκπαιδευτικά μαθήματα κλπ., με στόχο την παροχή μιας πιο ολιστικής υποστήριξης προς τις ομάδες-στόχους. Επιπλέον, αξίζει να αναφερθεί ότι σε αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αναληφθεί πανεθνικές πρωτοβουλίες από εθνικές αθλητικές ενώσεις με στόχο την αύξηση της συμμετοχής προσφύγων και μεταναστών στο ποδόσφαιρο.

Ωστόσο, ανεξάρτητα από το είδος της προσέγγισης που υιοθετεί κάθε κράτος μέλος και τον θετικό αντίκτυπο των πρωτοβουλιών που παρουσιάζονται σε αυτό το εγχειρίδιο, σημειώνεται ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες. Σε ό,τι αφορά τους πρόσφυγες και τους μετανάστες με αναπηρίες, σημειώνεται ότι η έλλειψη σχετικών στοιχείων εμποδίζει κάθε προσπάθεια σχεδιασμού και υλοποίησης δραστηριοτήτων που θα προάγουν την ένταξή τους μέσα και μέσω του αθλητισμού. Ο εντοπισμός των ατόμων με αναπηρίες στα κέντρα υποδοχής είναι απαραίτητος όπως και ο διάλογος μαζί τους, ο οποίος θα παρέχει τα στοιχεία που αφορούν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους και τις αντίστοιχες παρεμβάσεις που πρέπει να σχεδιαστούν.

Το παρόν εγχειρίδιο στοχεύει την ανάδειξη της θετικής σχέσης μεταξύ του αθλητισμού και της κοινωνικής ένταξης και την παρουσίαση καλών πρακτικών κοινωνικής ένταξης μεταναστών και προσφύγων μέσα από τον αθλητισμό αλλά και μέσω του αθλητισμού

Σε αυτό το εγχειρίδιο, συγκεντρώνονται παραδείγματα καλών πρακτικών σχετικά με την ένταξη των μεταναστών και των εθνικών μειονοτήτων στον αθλητισμό και μέσω αυτού, καθώς και για την ένταξη ατόμων (συμπεριλαμβανομένων των νέων) με αναπηρίες. Παρουσιάζονται, επίσης, παραδείγματα βασικών στρατηγικών για ένταξη μέσα και μέσω του αθλητισμού σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο και αναλύονται διαφορετικά μοντέλα συμμετοχής.

WEBSITE <https://www.steady-project.eu/>

MAIL steady@paralympic.gr

FACEBOOK | TWITTER | LINKEDIN

STEADY-Project

Αυτή η εργασία είναι μέρος του έργου STEADY. Το έργο STEADY έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Erasmus+ Sport της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 2018-3286/001-001. Το περιεχόμενο αντικατοπτρίζει μόνο την άποψη των συγγραφέων και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχει.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

